

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

3.50 SEKEL (értékelt adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1981. MÁRCIUS 27., PÉNTEK 9945. SZ.

A NYILATKOZAT-HABORUSÁG NYOMÁN

Feszültség uralkodik Dél-Libanonban

Ejtán tábornok: Megvédjük érdekeinket az északi határ mentén

William Callaghan tábornok, a Libanonban állomásozó UNO-haderő főparancsnoka, a jelek szerint eltökélte, hogy mindenáron visszaállítja a libanoni rezsim gyakorlati szuverenitását Libanon egész területén, beleértve a Chádád őrnagy uralma alatt álló határmenti „keresztény beszőgellést”. Ugyanakkor mértékadó izraeli katonai és politikai körök hangzottak, hogy Izrael semmi körülmények között sem hagyja cserben a határmenti libanoni keresztény lakosságot, és világos célzást tettek arra is, hogy Izrael minden rendelkezésére álló eszközzel megakadályozza Callaghan tábornok szándékának megvalósítását.

Politikai megfigyelők aggodalommal tekintenek a dél-libanoni fejlemények elé, mert attól tartanak, hogy a közeljövőben súlyosan elmérgesedik a konfliktus Izrael és az UNO között, s ennek beláthatatlan következményei lehetnek.

Izraeli hivatalos katonai tényezők nem voltak hajlandók reagálni Callaghan tábornok erőes hangszerelesü nyilatkozatára (külön tudósításunkat az utolsó oldalon), de nem hivatalos beszélgetések keretében azt mondták, hogy Callaghan megalkuvást nem tűrő magatartása előbb vagy utóbb „robbanást idézhet elő”.

Közben szinte precedens nélküli feszültség uralkodik az övezetben.

A terrorizmus hivatalos hírűgy nöksége. Jászser Árafát nevében azt jelenti, hogy Izrael nagy csapatgyűléseket koncentrált a libanoni határ mentén, a terrorizmus ellen tervezett „nagy of-

fenzívára” való előkészület keretében. „A hadsereg folytatja tevékenységét Dél-Libanonban, az általa kijelölt helyen és időpontban” — mondta Ráfél Ejtán tábornok vezérkari főnök, az állandó hadsereg tartalékosai előtt tartott előadásában, a Bét Hechájában. Ráfél kijelentette, hogy nem észlel az eddiginél nagyobb pressziót a hadsereg ottani tevékenysége miatt. Dél-Libanonban folyik a terroristák tevékenysége, de ugyanakkor a lakosság egy része hajlandó együttműködni Izraellel.

Ezért tehát Izrael továbbra is segíteni fogja azokat, akik együttműködnek vele és folytatja a megelőző tevékenységet a terrorista bázisok megsemmisítésére. Ejtán tábornok felhívta a figyelmet az arab államok fokozódó fegyverkezésére, és arra, hogy a legmodernebb fegyvereket vásárolják óriási összegekért nyugati és kelet-európai államoktól. Többek között elmondta, hogy Szíriának most több tank van a birtokában, mint Németországnak volt 1941-ben, amikor megindította az offenzívát a Szovjetunió ellen, a 2000 kilométeres fronton.

A tábornok arra is figyelmeztetett, hogy Szaudia is fegyver-arszenállá válik, és minthogy saját erejéből nem tudja a fegyvereket felhasználni, fennáll annak a gyanúja, hogy arab államok között fogja elosztani azokat.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint az izraeli hadsereg szóvivője tegnap kijelentette, hogy Callaghan tábornok szavai nem járulnak hozzá a feszültség lecsillapításához és ellentétben állnak azzal a barátságos hangnemen, amely Callaghan és Ejtán tábornokok keddi találkozását jellemezte. A szóvivő hozzáfűzte, hogy a hadsereg nem fogja megakadályozni Callaghan tábornok szándékát, hogy a hadsereg továbbra is támogatni fogja a keresztény lakosságot és, hogy a libanoni hadsereg az ország északi részében sem volt képes rendet teremteni a polgárháború után, hanem ehelyett behozta a szíriákat Libanonba. „Ha mindenáron rendet akarnak csinálni, akkor tegyék ezt először Beirutban” — mondotta az izraeli hadsereg szóvivője.

(Lásd vezércikkünket az utolsó oldalon)

Csökkentik Egyiptom és Izrael amerikai támogatását?

Mindkét kiutalásból 10 millió dollárt akarnak levonni El Salvador számára

A Reagan-kormányzat csökkenteni akarja a gazdasági támogatást, amelyet Izraelnek és Egyiptomnak szántak, hogy lehetővé váljék az El Salvador számára tervezett összegek növelése. A végleges döntés néhány nap múlva meg történik, az izraeli és az egyiptomi megbízottakkal folytatandó megbeszélések után. Arról van szó, hogy 10—10 millió dollárral csökkentésük a két országnak szánt összegeket.

Kedden közölte az amerikai kormány, hogy további 63 millió dollár támogatást készült adni El Salvadornak, a polgárháborúban elszenvedett károk helyreállítására, és Duerta elnök pozíciójának megerősítésére. Minthogy a költségvetési keret nem teszi lehetővé ilyen összeg kiutalását, más államok tervezett támogatásából vonnak le fontosságuk szerint. Az előirányzat Izrael számára 785

A MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG VÉGZÉSE NYOMÁN

MEGSZÜNT A TANÍTÓSZTRÁJK

A jeruzsálemi körzeti munkaügyi bíróság tegnap délelőtt ideiglenes tiltó végzést bocsátott ki az állam ellen, amelynek értelmében további intézkedésig fel kell függeszteni minden tárgyalást vagy vizsgálatot az állam által létesített, munkaviszonyokat tárgyaló döntőbírók előtt, a tanítókkal és tanárokkal kötött szerződést illetően. A tiltó végzés nyomán a tanítószervezetek elhatározták az általuk fogantatott sztrájkot azonnali megszüntetését, és így máától, péntektől kezdve az ország valamennyi iskolájában a normális, rendes ütemben folyik az oktatás.

Ez az intézkedés holnaputánig, vasárnapig marad érvényben, amikoris a munkaügyi bíróság — valamennyi érdekelt fél képviselője jelenlétében — ismételt tárgyalás anyagává teszi az ügyet. A tegnapi végzést csak a tanítószervezet képviselői jelenlétében és azok kérésére hozták.

A munkaügyi bíróság ugyanakkor felkérte a tanítókat, hogy a vasárnap délutánra kitűzött tárgyalásig folytassák rendes munkájukat és őrizzék meg a „csendet” a munkaviszonyok terén. A tanítók azonnal magukévé tették a kérést és elrendelték a sztrájkot azonnali hatálytalánítását.

Nincs előrehaladás a lengyelországi tárgyalásokban

Hétfőn ülésezik a kommunista párt központi bizottsága

Lengyelországban tegnap fagypontra jutottak a tárgyalások a kormány és a Szolidaritás nevével szervezett képviselői között, akik azt jelentették, hogy 90 perc után be kellett rekeszteni az ülést, mert a kormány képviselői „készenlétenül jöttek”. A lengyelországi kommunista párt központi bizottsága hétfőn ül össze, hogy tárgyaljon az ügyről és köz-

ben mindkét fél várakozó álláspontra helyezkedik, mert a központi bizottságban vannak szélsőséges, radikális lépéseket követelő elemek is és egyelőre nem világos, hogy mely irányzat keréke dik fölül.

Közben a Szolidaritás, békülékenység jeleitől, nagy szótöbbséggel magáévá tette a Lech Wallensa által követett mérsékelt irányvonalt és várakozó álláspontra helyezkedett, anélkül, hogy bármilyen sztrájkot, vagy „sztrájkzást” rendelt volna el. A kormány szintén békülékeny magatartásról tett tanubizonyosságot, amikor menesztette Bydgoszcz város, a legutóbbi munkásveresek színhelyének kormányzóját.

A jelek szerint legalábbis az elkövetkező 3 napon belül nem várható semmilyen lényeges fejlemény Lengyelországban.

Butrusz Ráli «erős izraeli kormányt» remél...

Kairó (UPI). — Dr. Butrusz Ráli egyiptomi külügyi államminiszter tegnap, az Izrael és Egyiptom közötti békeszerződés második évfordulója alkalmából mondott beszédében annak a reménynek adott kifejezést, hogy a június 30. után felállítandó új izraeli kormány „elég erős” lesz, hogy hathatósan elősegítse a békefolyamat új elánba való lendítését.

Ráli szavait az El Ahram című félhivatalos idezi tegnapi számában, a külügyi államminiszter

beszédében hangsúlyozta. Egyiptom a választásokat és azok eredményeit Izrael belügyeinek tekintésére és Egyiptomot csupán az érdekli, hogy a választások utáni izraeli kormány tárgyalóképes legyen és a nép többségének bizalmát élvezze. Hozzáfűzte, hogy az egyiptomi-izraeli békeszerződés csupán az első lépés, amelyet további ilyen szerződésekre kell kötni Izrael és többi három szomszédja között, mert csak így lehet normális viszonyt létesíteni Izrael és a körzet valamennyi állama között.

AZ ÁLLAMI FÜGYÉSZ AZ ABU-CHACERÁ-PERBEN: „KORMÁNYTÁMOGATÁS POLITIKAI CÉLOK ÉRDEKÉBEN — ELFOGADOTT NORMA VOLT”

Gávriel Bach állami főügyész tegnap mondotta el a vádhatóság összegező beszédét Aharon Abu-Chacéra vallásügyi miniszter és főbűntársainak főtárgyalásán. A fő

LAPZÁRTAKOR

Libanoni katonai hírforrások tegnap este azt állították, hogy egy izraeli parti őrnaszád az izraeli vízekre kényszerített egy libanoni halászbárkát, mely Cidon közelében cirkált. A jelentés szerint az izraeliek által elfogott bárkában két libanoni és két palesztinai volt.

Ismeretlen tettesek tegnap két Molotov-palackot helyeztek el egy autóbusszal, amely az Egged új garázsában, a kelet-jeruzsálemi Damaszkusz-kapu közelében parkolt. Az egyik palack lángra lobbant és kisebb kárt okozott az üres autóbussz hátsó részében. A rendőrség nyomozást indított.

DZSIHÁN SZÁDÁT

— DR. HONORIS CAUSAE

New York (Reuter). — Dzsihán Szádát asszonyt, az egyiptomi elnök hitvesét, a new-yorki egyetemen tegnap ünnepélyes szertartás keretében iradalomtudomány díszdoktorrá avatták.

Dzsihán Szádát immár két hete amerikai körúton van, hogy 6- és 7-órás egyiptomi kultúra kiállításainak sorozatát nyissa meg különböző amerikai városokban.

KAIRÓ „LÉGIHIDON”

FEGYVERT SZÁLLIT

IRÁKNAK

Az iraki légihaderő szállítógépei már több, mint egy hete visznek hadfelszerelést Kairóból Bagdadba. Ebben a formában Egyiptom közvetlen uton szállít hadfelszerelést Iráknak, annak ellenére, hogy nincs diplomáciai kapcsolat a két állam között.

Izraeli körök rámutatnak, hogy az iraki légihaderő gépein kívül az iraki polgári légitársaság gépei is szállítanak hadfelszerelést. Kiemelik, hogy Egyiptom ezáltal beavatkozik az Irák és Irán közötti háborúba.

A Bagdad és Kairó közötti kapcsolat Jordánia közvetítésével jött létre. Az első fázisban Jordánia vette át Egyiptomtól a hadfelszerelést, és szállította tovább Iráknak. Egyes izraeli körök szerint, az Egyesült Államok ösztönzi Egyiptomot az Irákkal való kapcsolatok kimélyítésére.

APRILISTÓL

1250 sekel a napi

kórházi kezelés

Április 1-től 22 százalékkal drágul a napi kórházi kezelési díj, azaz 1025 sekelről 1250 sekelre emelkedik — közölte az egészségügyi minisztérium szóvivője. Az ambulatórius kezelési díjak is ugyanilyen arányban emeltek.

A pszichiátriai osztályokon a napi kezelési díj 375 sekel.

Magánbetegek, akik nem képesek ennek az összegnek megfizetésére, részleges engedményt kaphatnak a kórházak igazgatóságától. Olyan betegek, akiknek anyagi helyzetük nem teszi lehetővé az nek az összegnek megfizetését sem, a népjóléti hivatal, vagy a kórház szociális gondozójának javaslatára alapján kaphatnak további engedményt.

A külföldi betegek (turisták) részére a napi kórházi kezelési díj 1875 sekel, ideggyógyászati intézetekben napi 572 sekel.

CSEH TISZTEK, MINT TERRORISTA KIKÉPZŐK

A keresztény falangés beiruti rádióleadójának jelentése szerint a csehszlovák hadsereg tisztjei néhány nappal ezelőtt Libanonba érkeztek és Cidonban terroristákat képeznek ki. Főleg a baloldali Palesztinai Felszabadító Népfőnt „harcosaival” foglalkoznak.

A TEL-AVIVI HADASH KÖNYVTÁR

antikvárium osztályán sok mindent megtalál. Új könyveink választéka mindenkit meglep!

Április 1-től átveszük az

IKKA

és a TUZEX képviseletét

Címünk:

Tel Aviv, Nesz Ciona u. 4
Tel. 659-684

בית הבראה
אגודת רבאים

KIRJÁT CANZ, NATANJA

Tel. 053-22372, 03-779897

A vallásos család ideális

üdüllője pészácra

בשר למחזור

TÖLTSE LEGKÖZELEBBI VAKACIOJÁT

A KANÁRI SZIGETEKEN

TENERIFFE (Puerto de la Cruz), Las Palmas és Madrid — 9 napos élvezetes üdüülés, elsőosztályú szállodák, fél panzióval. Állandó izraeli kísérelő.

A legközelebbi indulás pészácshkor —

1981. április 15 — 1981 április 23.

Még van néhány hely.

Szervezett kirándulások a következő helyekre:

- 8 napos vakáció RHODOSBA — indulás minden hétfőn — 1981. április 13-tól.
- Szervezett kirándulások ROMÁNIÁBA — 10 vagy 14 éjszakára, állandó izraeli kísérelővel.
- EGYPTOMBA — 8 és 9 napra, állandó izraeli kísérelővel.
- Irodánk gondoskodik egyéni utazásokról is minden-hová.

Egyéni, odaadó gondoskodás! Beszélünk magyarul!
Részletek és feliratkozás:

„CENTERTOURS”

Tel-Aviv, Dizengoff Center, a passzázsban,
telefon: 03-280245

„ATLASZ” — Haifa,

telefon: 04-666497, 04-641712

KÖZÉLETI HIREK

● A tel-avivi Bikur Cholim egyesület — amely az Águdát Jiszráél égíse alatt működik — purim napján hagyományos „mislóach manot”-csomagokkal ajánlotta meg a kórházakban ápolott betegek és felolvasták számukra a Megilat. Az akcióit Ungár Mose elnök szervezte meg.

● Sikeres purimest volt Haifán, a HOH-ban, Saron Tibor mérnök szórakoztatta műsorával a közönséget, majd Berkes Mihály nyug. színművész régi szerepeiből adott elő. Faludy Marika új és régi slágereket énekelt, Gondos Vilmos kísérté zongorán, Grünbaum Marika cigányparódiákat adott elő. Az estet Székely Sándor nyitotta meg, Rosenthal Eliezer és Hammer Mirjám rendezte. Schwarz Gizi, Boros Blanka, Grosz Karola, Guttmann Fanci, Izrael Frida, Löbl Sarolta, Löbl Aroni, Polatschek Joli, Rózsa Kató, Rosenthal Kató és Arug Aranka volt a háziasszony. Roth Ernő és Szántó Ferenc vett részt az est sikerének előkészítésében.

● A haifai HOH „Idősebbek Klubja” susán purim napján rendezte meg Berger Cipora, Fischer Mirjám, Fisch Rózsi, Grosz Johanna, Eckstein Rózsi, Mandler Mirjám, Krausz Klára, Rosenfeld Lili és Vámos Lina születésnap ünnepségét. Adler Efrájim, a Bné Brit rend Kibuc Galujot — dr. Kauders páholyának elnöke héber és magyar dalokat adott elő, majd a kirját motzkini zeneiskola együttese — Burger Erzsébet tanítványai — szerepeltek szép sikerrel. Az ünnepet Kovács Aladár, a klub elnöke és Reuvény Efrájim, a Bné Brit páholy szociális bizottságának elnöke ajándékozta meg.

● A WIZO tel-avivi szervezeteiben Dick Edit, Kertész Mirjám és Kalmi Bözsi tartott vidám előadást. A közönség sokat tapsolt az előadóknak.

● Akkón az Idősebbek Klubja közönsége előtt Guttmann Elvira részleteket adott elő Nacsitz Frigyes „Öt világrész költészetéből” című kötetéből. Csáki Irén és Ungár Irén szavalata egészítette ki a műsort. Zárszót Glückman Irén mondott. Rosenthal Erzsébet, Mann Magda, Kulcsár Ilus és Mahler Regina volt a háziasszony.

● Országos találkozót tartott a WIZO magyar nyelven működő tagozata és megünnepelték a működésük 20. évfordulóját. A megjelent lelkes ünnepésben résztvevők Weisberger Magdát, a magyar nyelven működő országos tagozat megszervezőjét, az országos központ nevében dr. Regina Zimmermann, Cháná Lewin és Sosáná Stochilevits üdvözölték a megjelent chavérikat, Dick Edit, Kramer Frida, Bornstein Lili, Braun Kató, Goldstein Olga, Spéter Éva és Weisberger Magda gyújtott gyertyát, Dr. Jesurun Eljáhu (Szabó Ödön) tartott nagy figyelemmel kísért előadást, Kalisch-Tomaschoff Nomi énekelt. A Gottex fürdőruhagyár bemutatta nyári kollekcióját. A találko-

zót Eichler Chava vezette le.

● A „Sálhevet” című lapot — a vallásos ifjúság számára készülő ujság szerkesztését a magyar-zsidó származású Ráv Dávid Schnapp vette át.

● Budapesten meghalt Gáli József (51) magyar-zsidó író.

● Sikeres purim-ünnepség volt a kfár-szabái HOH-ban. Neumann Gizi elnöki megnyitójá-

után Jicchák Chum vidám műsorával szórakoztatta a közönséget.

● Torontóban elhunyt Egri Yvonne, aki éveken át a Menóra — Egyenlőség című magyar nyelvű zsidó hetilap kiadója és állandó cikkírója volt. A család izraeli baráti körének tagjai melegen együttérzésüket fejezték ki.

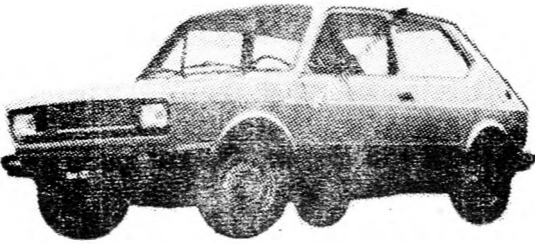
● A tel-avivi Reiness utca 32 alatt levő „Uj galériában” „Galériá Chádásá” szombaton, március 28-án este 8 órakor nyílik meg Indig Márta, aradi származású festő- és szobrászművész első kiállítása.

seket, tárcákat és elbeszéléseket publikált. Az izraeli magyar-zsidó munkatársai kegyelettel emlékeznek Egri Yvonnera.

● A Bné Brit rend tel-avivi Nordau páholyában dr. Galor Eljáhu tartott előadást „Josephus Flavius — avagy Jozsef ben Matitjáhu” címmel.

● A tel-avivi Reiness utca 32 alatt levő „Uj galériában” „Galériá Chádásá” szombaton, március 28-án este 8 órakor nyílik meg Indig Márta, aradi származású festő- és szobrászművész első kiállítása.

VEGYEN MA FIAT 127 - RITMO - 131 ÉS MEGKAPJA MÉG PÉSZÁCH ELŐTT

FIAT 127 — 903 kbc

72.700 SEKELTŐL*

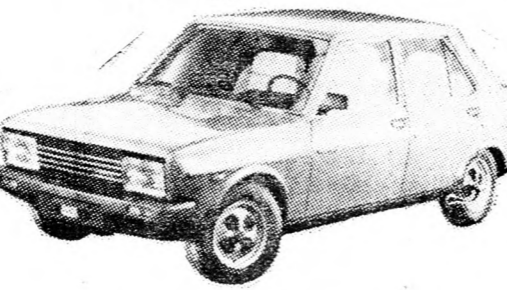
Izrael legkeresettebb családi autója, ellős meghajtású, bő hely öt felnőttnek, kiváló rugózat. Benzinfogyasztás: 19 kilométer egy literrel, 80 km-es sebességnél. Rendkívül olcsó a tartása. Választására: 2, 3 és 5 ajtóval, 903 és 1050 kbc.

FIAT RITMO — 1050 kbc

92.920 SEKELTŐL*

Kompakt autó, amelyet az amerikai kormány által végzett vizsgálatok a legbiztonságosabbnak minősítettek. Kényelmes belső térése, mint nagyobb kocsiknál, és benzinfogyasztás, mint a kisebbeknél: 17.5 kilométer egy literrel, 80 kilométeres sebességnél. Öt ajtó, 1050 és 1100 kbc.

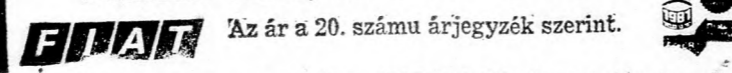

FIAT 131 — 1297 kbc

106.980 SEKELTŐL*

Autóversenyek győztese, családi gépkocsi, amellyel büszkélkedhet üzleti összejövetel alkalmával is. Meglepő sebesség-növekedés, 0-tól 110 kilométerig, mindössze 14.5 másodperc alatt! Az öt utast acélkeret védi és élvezzi a kényelmes ülést és a különlegesen pompás kivitelezést.

5 ÉVIG SZÓLÓ GARANCIA ROZSDÁSODÁS ELLEN BŐLCSÉN TESZI, HA A FIATOT VESZI!

*A garancia a garancia-jegyzék feltételeinek van alávetve.

AZ UJ KELET ÉLŐÜJSÁGJA HAIFÁN

Kedden, március 31-én délután 5 órakor rendezzük meg Haifán, a Bétenu-teremben az Uj Kelet élőlújságját, amelynek műsorában fellép —

Viorica Pop, az Izraeli Opera énekművésznője, Rózsa Marika színművésznő, Wohl Katalin színművésznő, Zoja Amin dalénekesnő, Anatal Konstantin, a jeruzsálemi Chán színház művésze, —

Biró Pál, a Villanytársaság chederai szén-kikötőjének igazgatója, Nágel Gávril rendőrtábornok, Klein Ábrahám nemzetközi futballbíró, —

Rappaport Ottó, az Uj Kelet szerkesztője, Schön Dezső író, Székely István, Tabák László, dr. Benedek Pál, Drory Dávid — az Uj Kelet munkatársai.

Megnyitó: dr. Deutsch Ferenc, a HOH haifai szervezetének elnöke; zárzó: Székely Sándor, a HOH haifai szervezetének ügyv. elnöke.

Az élőlújságra meghívjuk lapunk haifai és környékbeli olvasóit. Az előadást pontosan kezdjük!

Szívből köszöntöm a 60 éves Uj Keletet és minden munkatársát. Kívánom, hogy a jövőben is sikeresen folytathassák értékes munkájukat. Ugyancsak köszöntöm az izraeli központi Világújságot és újonnan megválasztott vezetését. Öszintén kívánom, hogy sikerrel töltsé be a rá háruló feladatot. WALDMANN TIBOR (New York)

ÖSZINTE RÉSZVETÜNKET FEJEZZÜK KI EGRI GYÖRGYNEK FELESÉGE, YVONNE ELVESZTÉSE FELETTI GYÁSZÁBAN AZ UJ KELET szerkesztőse

EGYÜTTÉRZŐ RÉSZVETÜNKET TOLMÁCSOLJUK EGRI GYÖRGY FŐSZERKESZTŐNEK FELEJTETETLEN HITVESE, YVONNE IDŐ ELŐTTI HALÁLA FELETTI GYÁSZÁBAN RON GILÁDI, a Menora-Egyenlőség izraeli kádóhivatalának vezetője és a lap izraeli munkatársai

Drága mamink GÖTZEL RÓZSI 571 (Szombathely — Jeruzsálem) slosimján, március 31-kén, kedden délután 4 órakor tartunk. — Találkozás a Jeruzsálem, givát-sauli temető bejáratánál. Ezúton fejezzük ki köszönetünket a részvétnyilvánításokért. A CSALÁD

Drága gyermekünk, testvérem DANI 71 REIF 71 HARMADIK ÉVES ÁZKÁRÁJÁT 1981 március 30-án, hétfőn délután 4.30-kor tartjuk a choloni katonai temetőben. Autóbusz indul délután 3.45-kor, Tel-Aviv, Grizim-u. 1. szám elől, Bazel—Dizengoff sarok mellett. Találkozás a temető régi bejáratánál. A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Megboldogult drága férjem, édesapánk, nagyapánk, testvérünk BERKOVITS MOSE 71 Nagyboeskö — Bné-Brák SÍRKÖAVATÁSÁT 1981 április 2-ikán — כ"ו אדר"ב — csütörtök délután 4 órakor tartjuk a petách-tikvai „Sgula” temetőben. — Találkozás a temető bejáratánál. A GYÁSZOLÓ CSALÁD

ALBA GYÓGYSZERTÁR KERES GYAKORLOTT GYÓGYSZERÉSZT/NŐT vezetői feladatra. Telefon: 02-224285, délelőtt

Ugy látott árú vásárlási tért szokái pár év lami öröm inkább sz napokban a szívünk Hogy m len nap hogy az egy újab vagy sztr emberben ti, hogy megbízh tanak a kások, ha ből élünk, rozatok olykor va kor azonb aggodalom lönben te kellene re nek már e Az állan sztrájkok keltik az den széth aki a folya minek is r lapot, a sztrájkol az óvodák miniszteri szályt hird kal fenyeget szakú oszt zik, amine pár órák nyüzénéjé lett, ha p ne elég, ak busz-koop tén a város szállítás szülnék. Vajon ra itt dolgn nyal, amel zal a vesz lassasokán szét megf kapcsolat szankció é között? Ha meg kik szank kolnak, ha e jelensége hatók. Ez a kormány tölteni. A pedá már sokat vajon mit és beszéd A tanerő hogy velük tek a fizet a közoktat díg nemes núsítja, de gógusokat, nem tartja tal vállalt így a korr és a közö manővereit a tanulók, csak kis nem kétség év a vége állapotok diákság ne ni a tanév kaphat ma A posta ért szank nyükre a a Kneszet s aminek társaság ló ok is, hogy colni szanl rőbb, amin lesz az áld Ma attól a rődö me sait, holna

SZIVFÁJDÍTÓ ZÚRZAVAR Egy nép, egy ország, egy sztrájk!

Egy látszik, elmúlt a leszállított árú szines tévék és autók vásárlási láza és az élet visszatért szokott medrébe, Izrael polgárai ismét visszaestek az utóbbi pár év hangulatába, nem valami örömteli hangulatba, sokkal inkább szomorkásba, az utóbbi napokban meg éppen nagyon fáj a szívünk.

Hogy miért? Mert szinte egyetlen nap sem telik el anélkül, hogy az országot ne sújtsa egy újabb sztrájk, szankció, vagy sztrájk-fenyegetés, ami az emberben azt a rossz érzést kelti, hogy minden csak ideiglenes körülötte, semmi sem állandó és megbízható, semmit sem biztosítanak a törvények és a jogszabások, hanem csupa rögtönzésekkel élünk, kapásból hozott határozatok világában, amelyeknek olykor van komoly alapja, máskor azonban csak az attól való aggodalom súlja őket, hogy különben további visszahatásokra kellene reagálni, s ezt úgynevezett már eleve megelőzzük.

Az államot sújtó szankciók és sztrájkok hulláma azt az érzést keltik az emberben, hogy minden széthull körülötte, s nincs aki a folyamatot megállítsa. Mert minek is nevezhetnénk a mai állapotot, amikor a tanerők hol sztrájkolnak, hol szankcióznak, az óvodákat bezárták, a hadügyminisztérium dolgozói munkaviszonyt hirdettek meg és sztrájkot fenyegetőznek, a posta műszaki osztálya szintén szankciózik, aminek következtében napi pár órán keresztül a rádió könyvnyüzénjét is nélkülöznünk kellett, ha pedig mindez nem lenne elég, akkor itt vannak az autóbussz-kooperatívák, amelyek szintén a városi és városközi személyszállítás teljes leállítására készülnek.

Vajon ragályos betegséggel van itt dolgunk, egyfajta járvánnyal, amely ha tovább terjed, az az veszéllyel fenyeget, hogy lassacskán a nép túlnyomó részét megfertőzi, avagy semmi kapcsolat a tömérdek sztrájk, szankció és sztrájk-fenyegetés között?

Ha megpróbáljuk kielemezni, kik szankcióznak és kik sztrájkolnak, hamarosan kiderül, hogy a jelenségek közös nevezőre hozhatók. Ez pedig abban áll, hogy a kormány képtelen hivatását befejezni.

A pedagógusok szankcióiról már sokat írtak és mondtak, de vajon mit értek el a sok cikkel és beszéddel? Semmit.

A tanerők kitaranak amellett, hogy velük megállapodást kötöttek a fizetésemelések tárgyában, a közoktatásügyi miniszter pedig nemcsak hogy ugyanezt tanúsítja, de támogatja is a pedagógusokat, a kormány azonban nem tartja be a megbízottai által vállalt kötelezettségeket, s így a kormány magatartásának és a közoktatásügyi miniszter manővereinek egyedüli áldozatai a tanulók, mert a tanóráknak csak kis részét kapják meg, s nem kétséges, hogy mivel a tanár a vége felé közeledik, a mai állapotok folytatódása esetén a diákság nem lesz képes befejezni a tanévét, bizonyítványt sem kaphat majd.

A posta műszaki osztálya azért szankciózik, mert nincs nyitva a törvényjavaslat, amit a Kneszet most fog tárgyalni, s aminek célja a külön telefonhívás létrehozatala. Rájötték nekik is, hogy e szándék ellen harcolni szankciókkal a legegyszerűbb, aminek ismét a polgárság lesz az áldozata.

Ma attól szenved a nép, hogy a rádió meg-megszűnik az adását, holnapra majd más szol-

Irta: SÁBTÁJ HIMMELFARB
gáltatásokat bémítanak meg a szankciózó postai műszakiak, s ismét az a helyzet áll elő, hogy a küzdelem a dolgozók egyes csoportjai és a kormány között dúl, de a szenvedő felek a polgárok, valóságban ping-pong labdák, a két küzdő fél ütögeti őket.

S vajon miért fenyegetőznek sztrájkokkal a hadügyminisztérium dolgozói — egyébként Izrael történelmében először? Azért, mert a hadügyminisztérium jelenlegi vezetősége hangoztatja ugyan a költségvetés megnyirbálásának és a produktívabb munkának a szükségességét, de közben kint-ről hoz be dolgozókat személyi megállapodásokkal és olyan feltételekkel, amelyekben a minisztérium régi dolgozói nem részesülnek.

Próbálkoztak, de nem sikerült meggyőződni a hadügyminisztérium vezetőségét, amely csak azt tudja, mi a szép szó, de azt nem, hogy mi a szép tett. Miért is a dolgozók arra a következtetésre jutottak, hogy egyetlen kiútjuk a sztrájk, mert nem hajlandók napirendre térni a diszkrimináció fölött, kivált hogy velük szemben mindig a költségvetési hiányra hivatkoznak, de amikor a kint-ről behozott dolgozókról van szó, akkor egyszerűen nincs pénzhiány, nincs költségvetési keret.

A Dán és az Egged vezetősége pedig vajon miért fenyegetőzik a tel-avivi városi és az egész ország városközi személyszállításával?

Azért, mert a kormány nem tartja be a vállalt kötelezettségeit és nem juttatja el hozzájuk az esedékes pénzügyi hozzájárulását, amit a kinstár azzal indokol, hogy mindezt a közlekedésügyi minisztériummal kell a szövetkezeteknek rendezniük, miközben a közlekedésügyi minisztérium azt állítja, hogy akár a múltban, most is a kinstárnak kell a pénzt átutalnia.

Folyik tehát a ping-pongozás az autóbussz-szövetkezetek körül is, aminek oka kétségtelenül az a

tény, hogy a közlekedésügyi minisztérium immár hosszú hónapok óta nem működik a közlekedésügyi miniszter hosszas betegsége következtében, a miniszterelnök pedig hagyta, hogy hazánk közlekedésügyét egy tisztviselő, nem pedig valamelyik miniszter intézze, s azzal sem fáradozott, hogy más minisztert bízson meg a tárca vezetésével, legalábbis addig, amíg a mostani miniszter beteg.

Amióta ez a kormány hivatalba lépett, a kormányfőnek mindig volt helyettese, s ha valamely tárca vezető nélkül maradt, az új miniszter kinevezéséig a helyettesre bízta az ügyvezetést. Ezúttal ezt sem tette. Áridort még pénzügyminiszterré való kinevezése előtt sem kérte fel a közlekedésügyi minisztérium irányítására, s így jutottunk el a mai helyzetig, a személyszállítás bezüntetésének a fenyegetéséig.

A fentemlített sztrájkok és szankciók kivétel nélkül a kormányval kapcsolatos munkaviszonyok. Ha magánvállalatnál törne ki egymás után ennyi munkaviszony, akkor ott valami mondanak, hogy ha egyazon munkaadónál egyszerre ennyi vizsálytámad, akkor ott valami nincs rendben a munkaadó körül.

Most azonban a kormány a munkaadó, a munkaadói felelősség pedig nem lehet más a kormány esetében, mint a privát vállalkozóknál.

Erthető tehát ebben a helyzetben, hogy nagyon fáj a szívünk, hiszen naponta arra ébredünk, hogy ismét kitért egy sztrájk, a másik pedig küszöbön áll.

A szines televíziók és az autók nemesak az élet színvonalát jelzik, hanem az élet minőségének is tartozéka, ámde nincs értéke sem az életszínvonalnak, sem az életminőségnek, ha olyan jelenségek kísérik őket, amelyek minden örömet megromtanak.

Már pedig az izraeli társadalomban mostanában feltűnő jelenségek minden örömet megromtanak, nagyon fáj tőlük az emberek szíve.

El sorok írásakor a pedagógusok, sztrájkjuk befejeztével folytatják szankcióikat; szankcióznak a távközlésügyi minisztérium műszaki alkalmazottai, a villanytelepi alkalmazottak; sztrájkokkal fenyeget a Dán autóbussztársaság s a magánvadászok zárva vannak, mért az óvónéniknek sürgős tennivalójuk akadt a Kneszet előtt.

A legszebb volt a pedagógusok és a szülők országos bizottságának harmonikus együttműködéséből született kétnapos sztrájk: a pedagógusok egynapos sztrájkot hirdettek, melyet a szülők — akik előzőleg nem győzték hangoztatni, hogy a sztrájk mennyi szenvedést okoz nekik — merő szimpátiából, még egy nappal megtoldották. S minthogy akadtak szülők, akik nem értették egyet az országos bizottság határozatával s úgy döntöttek, hogy mégis elküldik az iskolába gyerekeiket — a pedagógusok gyorsan úgy határoztak, hogy ők is gondoskodnak a szolidaritás maradéktalan betartásáról. Amely tanintézetekben tehát a szülők mégsem akadályozták a tanítást, — ott ők nem tanítanak.

A Háárec vezércikke azt javasolta, hogy ha a pedagógusok a sztrájk befejeztével nem akarnak visszatérni a normális munkamenethez, hanem továbbra is szankciózni kívánnak, úgy tekintettel az amugy is közeledő pészah-i vakációra, helyesebb már most bezárni az iskolákat, a meghosszabbított részben fizetés nélküli szabadság talán megnyugtató a pedagógusokat...

De, ha a pedagógusok meg is nyugodnának, ez sem jelenti más szektorok megnyugvását, sőt... Hiszen tudjuk, hogy a mérnökök csak erre várnak — és utánuk még sokan a sorban.

Az áramfejlesztő telepek alkalmazottainak szankciói áramszolgáltatási zavarokkal fenyegetnek. A távközlésügyi minisztérium műszaki alkalmazottainak szankciói ugyanakkor a rádió- és televízió adások zavarását jelen-

Irta: BARKAY ZE'EV
tik, akkor is, ha mondjuk a villanytelepi alkalmazottak nem sztrájkolnának — és viszont. Szóval, a jelek arra utalnak, hogy zavartalan rádió- és televízió-adások ellen pillanatnyilag több oldalról is be vagyunk biztosítva.

Ami a távközlésügyi minisztérium műszaki alkalmazottainak szankcióit illeti, azok azért esedékesek, mert — az érintettek állítása szerint — a távközlésügyi miniszter nem akarja be-terjeszteni a Kneszethez, jóváhagyás céljából, a távközlésügyi vállalat létesítéséről szóló javaslatot.

A dolognak azonban az a pikantériája, hogy amikor a miniszter be akarta terjeszteni a javaslatot — akkor is sztrájkokkal fenyegetőztek.

Mit lehet csinálni? Egyik ismerősöm azt mondta a minap, hogy legszívesebben átaludná a választásokig tartó időszakot. Ebben a három hónapban ugyanis annyi szankció, sztrájk, kisebb-nagyobb botrány, egyéb idegesítő jelenség lesz osztályrésznünk — túl azokon, melyek egyébként is mindennapi életünkkel járnak — hogy nyugodtan megkimélnénk magunkat tőlük.

Erre azonban aligha van kilátás. Hol van olyan szakmai, vagy egyéb „erőcsoport”, amely kihagyná azt a lehetőséget, hogy most, a választások előtt csikarjon ki valamilyen engedelményt a kormánytól?

Volna tehát egy ötletem. Mint hogy nyilvánvalóan senki sem hajlandó lemondani sztrájkokról, szankciókról — különösen ha lát-

ja, hogy azok eredménnyel járnak, s ez mintegy a népakarat kifejezése — a leghevesebb volna, ha nem apránként, hanem egyszerre csinálnánk, mint ahogyan a szülők is egyszerre sztrájkoltak a pedagógusokkal.

Mindenki egyszerre lépjen sztrájkba, hiszen mindenki ugyan azt akarja: ha az egyik szektor elér valamit, a másik is követeli, ez világos! Minek várni tehát? Mi értelme annak, hogy hol az egyik, hol a másik „szakmai erőcsoport” fenyegetse sztrájkokkal, szankciókkal a lakosság többi részét?

Egyszerben az erő, polgártársak!

Egy nép, egy ország, egy sztrájk!
Zárjuk be az iskolákat, a gyárakat, az üzemeiket, a kórházakat, a hivatalokat; állítsuk le a közlekedést, a közszolgáltatásokat, a sajtót, a rádiót, televíziót — miért mindig csak egy tényező ragadja torkon az államot? Ragadjuk torkon közösen! Biztos, hogy többre megyünk! Kitalálunk egy emberként: Jár nekünk! Többet akarunk!

Röviden: zárjuk be az államot, legalábbis a választásokig. Hiszen ugy sincs sem időnk, sem kedvünk mással foglalkozni. Eset leg tegyük ki a táblát: „Átalakítás miatt zárva.”

Lehet, hogy ez fogja meghozni az annyira áhított megváltást mindannyiunk számára: megismerhetjük azokat a paradicsomi állapotokat, amikor mindenki csak követel és senki sem dolgozik. Lehet, persze az is, hogy esetleg valamit tanulunk belőle és tényleg átalakulunk. Határozottan érdemes volna megpróbálni.

FÁJ A HÁTÁ? A GYOMRA? —

Kényelmes ortopéd fűzők mértékre, orvosi rendelésre is. Állapotos gumifűzők, stb. Juzo gumiharisnyák választéka.

„SZALON ITÁ”-nál,

Bné-Brák, Eljáhu Hánávi u. 9, tel. 700906 (r. Akiba-u 142. sarok, a Discount Bank mellett).

KEDDEN ZÁRVA.

A vizontlátásra

NIBA-DIVAT

női és féfi divatickek gyártója és exportőre, TEL AVIV, DERECH JAFFA TEL AVIV 25, TELEFON: 659555/6/7

K E R E S : titkárnőt/tisztviselőnőt — az export osztályra, angol, vagy német tudás és gépirás előfeltétel. Előnyben, aki mind a két nyelvet bírja.

Jó feltételek — titoktartás biztosítva. Jelentkezés helyben El-Cur úrnál. Jöjjön dolgozni Izrael 1. számú divatházába!

Gerstman — Beckenstein női konfekció

Tel-Aviv, Szimtat Shefer 3, telefon: 03-657555

KERES KITUNÓ, BEDOLGOZÓ VARRODÁKAT.

JELENTKEZÉS 8—16 ÓRA KOZT.

GYAR KERES

gyakorlott

FŰTŐT

NAGY GÖZKAZÁNOKHOZ.

Munka három műszakban.

Jelentkezés: telefon 03-913191

1981. III. 27.

3.

Ha rendszeresen "JUNGBORN"-t iszik, kellemesen és jól fogja érezni magát. A "JUNGBORN" az ifjúság forrása, — gyógynövényekből készült, most kényelmére, gyorsan, tisztán és ízletesen elkészítheti.

INGYENES PRÓBACSOMAG A GYÓGYSZERTÁRAKBAN.

"JUNGBORN" tea — egészségére válik!

T A R O
Táaszíja Rokchit BM.

תעשייה רוקחית בע"מ

Az egészségügyi minisztérium engedélyszáma: 1695 1818

UJ FELADATOK ELŐTT

Amiért már beszámoltunk róla, az Uj Kelet jeruzsálemi estjének művészi műsora után, lefolyt a Magyar Zsidó Világszövetség országos konferenciája, s számos fontos határozatot hozott az Izraelben és a diaszpórában élő magyar-zsidó törzs időszaki politikai és művelődési kérdéseivel kapcsolatban. E határozatok alapján, a többi nagy nemzetközi zsidó szervezetekhez hasonlóan, a Világszövetség átteszi székhelyét Jeruzsálembe, hogy a magyar zsidóság ezzel is demonstrálja feltétlen szolidaritását Izraellel, amely minden tevékenységének központi célja. De ez a határozat nemcsak formai demonstráció, hanem egyben új feladatokat tűz ki a magyar zsidó szervezetek elé. E feladatok minél szélesebb körben való ismertetése, népszerűsítése és megvalósítása érdekében 1983 elejére elkészíti a magyar zsidók Vi-

lágkongresszusát Jeruzsálemben, amelyet körzeti tanácskozások előznek majd meg, hogy minden magyar-zsidó szervezet gyakorlatilag is részt vehessen a kongresszus elé terjesztendő munkaprogram kidolgozásában. Ezzel párhuzamosan a Világszövetség átszervezett központja számos akciót indít a magyar zsidóság szellemi értékeinek, kulturális hagyatékának megőrzésére érdekében, elsősorban azért, hogy a Világkongresszussal egyidejűleg megnyíljon a Bét Háfuocot nagy magyar-zsidó kiállítás, amelynek célja bemutatni a magyar zsidóság történetét, vívmányait az évszázad folyamán. Az alábbiakban kivonatokat közlünk a konferencián elhangzott fontosabb felszólalásokból.

A KONFERENCIA UTÁN

Elmúlt az ünnepi hangulat, az államelnök részvételével megtartott Uj Kelet est, s a Magyar Zsidók Világszövetsége számára is megkezdődtek a dolgos, hétköznapi teendők.

A zsúfolt terem egyhangulag szentesítette a Magyar Zsidók Világszövetsége vezetősége által előterjesztett javaslatokat. Ez újabb lendületet adott a szervezeti munkának és olyan perspektívákat nyitott meg, amelyek már önmagukban is lelkesítőek. A Világszövetség munkájának zömét az izraeliek magukra vállalják, mert a súlypontokat nem mi, hanem a történelem helyezte át az izraeli magyarjaink zsidóság vállára. A fejlődés törvénye tolta előtérbe az Izrael-centrikus megoldás szükségességét, a Jeruzsálem törvény megszavazása pedig kiteljesíti azt a nagy folyamatot, amely Jeruzsálemet az össz-zsidóság aktív központjává rangosítja. Mi sem természetesebb tehát mint az, hogy ez a város éppúgy mint Izrael magyar zsidósága aktívabb szerepet töltsön be ennek a nagy és szerteágazó törzsnek az életében és olyan új kezdeményezésekkel frissítse fel a munkát, amely mozgósítani képes valamennyi ország magyarjaink zsidóságának egybefogott erejét.

Az aktív szervezeti élet megélénkítésétől kezdve a magyar zsidóság világtalálkozóinak meg szervezéséig ezernyi teendő áll előttünk. Munkánk új értelmet és lendületet kapott.

Az államelnök szavaiból is biztatónan kicsendült az a megb-

csülés, amelyet a magyar zsidók szívt magyar anyanyelvű zsidósága és hűsége iránt érez. Hiszen a magyar zsidóság Magyarországon, Izraelben, Amerikában és mindenütt, ahol él, olyan személyiségeket adott a világnak, amelyekre aligha van példa a történelemben.

Miért ne tudnánk tehát megoldani azokat az új korszak által felvetett napi problémákat, amelyek ránk, magyar zsidókra hárulnak az országépítés e nehéz éveiben. A múlt történelmének megőrzése, a vézskorszak pusztításának teljes felmérése, a Bét Háfuocot magyar terének megnyitása, egy zsidó lexikon megszerkesztése, a nagy politikai fórumokon való aktív részvétel, a magyar zsidók alijájának elősegítése, a begyökerezéshez való hozzájárulás, a nemzetközi kapcsolatok elősegítése és nem utolsósorban a világtalálkozó sikeres megrendezése.

A Világszövetség központjának áthelyezése Jeruzsálembe egy sor új adminisztratív munkát ró az ideiglenes vezetőségre; a határozati javaslat, amelyet egyöntetűen megszavaztak a résztvevők, előírja, hogy az ideiglenes vezetőségnek feladata kidolgozni azt az új alapszabályzatot, amely a további tevékenység bázisát és perspektíváit megvilágítja.

Bizonyos, hogy úgy az izraeli, mint a külföldi magyar zsidóság odaadón kiveszi részét ebből a nemes munkából.

FARKAS TIBOR

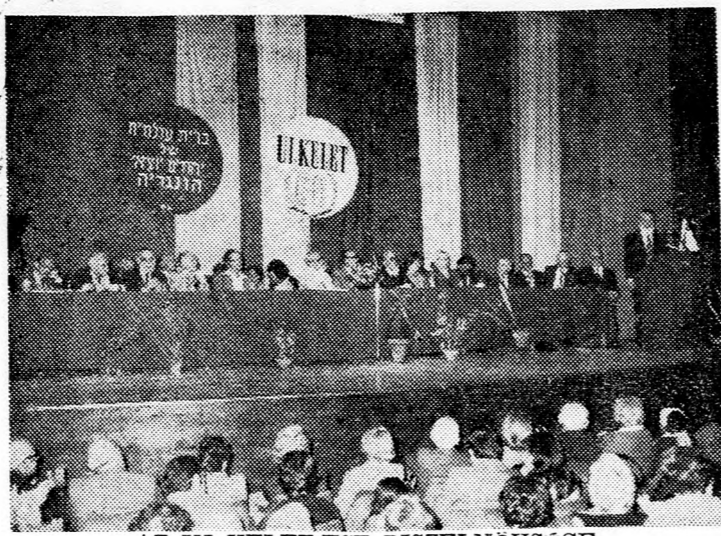
FELADATAINK KÖZPONTJA — IZRAEL

Most, amikor ez a szervezet új fejlődési szakaszba lépett, nem árt megismételni érdekvédelmi szövetségünk néhány alapelvét és célkitűzését. A Világszövetség hivatása, hogy az Izraelben élő és a világon szét szórt magyar anyanyelvű zsidóságot pozitív zsidó gondolat jegyében összefogja olyan szervezeti keretbe tömörítve, amely elősegíti az össz-zsidóság egyetemes céljainak megvalósítását.

Mi elsősorban fenntartás nélkül azonosítjuk magunkat a zsidó államépítés gondolatával és a szöványok egybegyűjtésének, egybekapcsolódásának páncsával. A Magyar Zsidók Világszövetsége, most, hogy áttette székhelyét államunk fővárosába, Jeruzsálembe, szorosabban együtt fog működni az Izrael felépítéséért küzdő nagy világszervezetekkel az ország erkölcsi és kulturális felemelkedéséért, valamint a szabad alijja érdekében. Nem vitás ma már, hogy a zsidó nép élete össze van kötve Izrael jövőjével, felvirágzásával, megerősítésével; a gáluti zsidóság sorsa is Izrael létével.

Politikai, szociális, kulturális és társadalmi problémák sokasága áll előttünk. Mindent el kell követnünk, hogy szoros kapcsolatokat teremtsünk a testvér szervezetekkel és együttesen lépünk fel célkitűzéseink megvalósítása érdekében. Politikai feladataink középpontjában Izrael áll. Nem feledkezhetünk meg a begyökerezés elősegítéséről sem, mint ahogy egy pillanattal sem szabad mellékvágányon hagyni az alijázás elősegítését. Hiszen elsősorban Kelet-Európában, Magyarországon és Erdélyben még sok tízezres a potenciális magyar zsidó kivándorlók száma.

A mi nemzedékünk kötelessége megőrizni és ápolni az elpusztult magyar zsidóság emlékeit, szellemi kincsét, hagyományait. Szellemi kincseinket épp úgy, mint a magyar-zsidóság megvalósításait nem szabad elfelejtenünk: szent örökségként keii az új nemzedékre hagyunk. Épp ezért a magyar-zsidóság méltóképpen kell, hogy legyen képviselve az emlékezés csarnokaiban, Jád Vásémben épp úgy, mint a Bét Háfuocotban. Anyagi és szellemi támogatást kell biztosítani mindazoknak, a-

AZ UJ KELET-EST DISZELNÖKSÉGE

kik ezt a multat megőrzik. A magyar zsidóságnak még nincs itt Izraelben nagyméretű központi emlékműve, hiányoznak az összegező kiállítások; ismeretterjesztő, propagandá munkánk ezen a téren csekély és méltatlan a nagy ügyhöz.

ADTUNK ÉS ADNI FOGUNK

Volt két álmódó — dr. Marton Ernő és dr. Görög Frigyes, akik arról álmódóztak, hogy egy Izrael-centrikus Világszövetséget alapítsanak. Az alapítás korszaká-

ban két központja volt ennek a szervezetnek. New Yorkban és Tel Avivban. Amikor meghalt dr. Marton Ernő, az izraeli központ megszűnt és maradt az amerikai.

TERMSZETESEN NEM ZÁRKOZUNK EL, SEMMILYEN MÁS, ÉPÍTŐ JELLEGŰ JAVASLATTÓL, ÖRÖMMEL FOGADJUK A TAGSÁG AKTIVIZÁLÓDÁSÁT, HISZEN NÉLKÜL SEMMIT SEM TUDUNK MEGVALÓSÍTANI.

KERTÉSZ PÁL

Köszönet jár Nánási Miklósnak, Waldmann Tibornak és Braham professzornak, de azt hisszük, a fákllya nem loboghat New Yorkban. A világszövetség célkitűzéseinek megfelelően át kell hoznunk ide, Jeruzsálembe a fáklját. Ezért a Magyar Zsidó Világszövetség izraeli tagozatának vezetősége elhatározta, hogy a központot áthelyezi ide, Izraelbe. Ezt a kongresszust itt rendezzük meg két év múlva Jeruzsálemben.

Ma este megválasztjuk azt a végrehajtó bizottságot, amelynek

A VILÁGKONGRESSZUS

Bejelenthetem, mához két évre, itt, Jeruzsálemben megrendezzük a Magyar Zsidó Világszövetség kongresszusát. Ennek előkészítő munkálatait elsősorban a HOH jeruzsálemi szervezete, a Chug Jocé Hungária és a Bné Brit rend jeruzsálemi Jesájahu Press páholya végzi el. Előreláthatólag több mint ezer embert látunk majd vendégül. A találkozások során megvitátjuk a bennünket közösen érdeklő problémákat és kidolgozzuk a szervezete további tevékenységének munkatervét. Tevékenységünk Izrael-

tagjai között képviselethez jut valamennyi izraeli magyar-zsidó szervezet. Megalakítunk egy olyan bizottságot, amelyben külföldön élő magyar-zsidó személyiségek foglalnak helyet. A végső céljuk, hogy a magyar zsidóság valamennyi alkotóerőjét gazdasági, kulturális és társadalmi értelemben az általános izraeli érdekek szolgálatába állítsuk. Mi nem magyarok, hanem izraeliek vagyunk — mégpedig nem csak egyéni, de közösségi értelemben is.

Ennek az országnak a biztonságáért és jólétéért van mit felajánlanunk. Adtunk, adunk és adni fogunk a jövőben is — a legjobb képességeink szerint.

Dr. HERMANN DEZSŐ

centrikus lesz s nem véletlen, hogy Jeruzsálemben, a zsidó nép örök fővárosának falai között tanácskozunk majd két év múlva.

Prof. KERTÉSZ ISTVÁN

Dr. Spiegel Juda felolvasta a konferencia határozati javaslatát — ennek szövege megjelent lapunk múlt pénteki számában —, majd felolvasta az ideiglenes végrehajtó bizottság tagjaira vonatkozó javaslatot.

A közönség lelkesen megtapsolta és közfelkiáltással magáévátette mind a két javaslatot.

ELHATÁROZTUK, HOGY FELSZIPPANTJUK A VÁSÁRLÁSI ADÓT ÉS AZ ÉRTÉKTÖBBLETADÓT IS

A „Kármel-akció” keretében, kizárólag a Szőnyeg-palotában — eladunk szombat estétől kezdődően és az egész év folyamán 15.000 négyzetméter faltól-falig Kármel-szőnyeget, az 1981-es export-feleslegből. Ugyancsak eladunk klasszikus és modern Kármel-szőnyeget az előállítás árán olcsóbban és felszippantjuk a vásárlási adót és az é.t.a.-t.

ALANT KÖZÖLJÜK EGYES SZŐNYEGEK KIZÁRÓLAGOS ÁRAIT:

A SZŐNYEG FAJTÁJA	A szőnyeg nagysága	Rendes ár é.t.a.-val	A szőnyeg-palotai ár é.t.a.-val	Levonva a vásárlási adó	Levonva az é.t.a.	VÉGLEGES ÁR
Posztó, szuper, tömött	Minden nagyságban megrendelés szerint	73	70	-6	-8	56 s'
Kármel „Athén” szőttes, szolid mintákkal	"	503	490	-49	-51	380 s'
Kármel bársonyos, különlegesen sűrű, különböző színekben	"	477	450	-45	-48	357 s'
Belga gyártmány, szupersűrű, finom mintás, különféle színek	"	598	526	-52	-56	418 s'
Kármel-Grand a gyerekszobába és az étkezősarokba	"	400	375	-40	-41	294 s'
Belga faltól-falig szőnyeg, virágos, különleges	"	380	300	-49	-32	219 s'
Amerikai szőttes, szupersűrű, két magasságban	"	580	500	-51	-54	395 s'
Kármel szőttes, „az év slágere”, 10 mintában, pompás színekben, — a ház dísz	"	610	568	-56	-61	451 s'
Kármel szőttes, szupersűrű, hosszú szőrű, 10 különböző szín	"	690	645	-64	-68	513 s'
Kármel „Madison”, sűrű és magas	"	493	430	-43	-46	341 s'
Rendkívüli ajánlat! Gyönyörű, alacsony szőrű szőnyeg magas sűrűség, 6 színben	"	350	300	-30	-32	238 s'

★ FELSZIPPANTJUK A VÁSÁRLÁSI ÉS AZ ÉRTÉKTÖBBLET ADÓT A KÁRMEL „KING”, „KING DAVID”, „SHANGHAI”, „ROYAL” ÉS MÁSFAJTA SZŐNYEGEINÉL IS. ★

A Kármel gyár és a kereskedők ellenkezése miatt nem közlünk végleges árlistát.

★ SZÁMOS „KÁRMEL” SZŐNYEG A GYEREKSZOBÁBA, GYÖNYÖRŰ MINTÁKKAL, KÖNNYEN TÍSZTITHATÓ, 1.50x2.00 MÉTERES NAGYSÁGTÓL ÉS 500 sekeltől KEZDŐDŐ ÁRON SZŐNYEGENKÉNT. ★

NYITVA SZOMBATON ESTE

Nyitva naponta egyfolytában — kedden is — reggel 8.30 órától este 8.00 óráig.

TIRÁT HÁSTICHIM

IZRAEL ÓRIÁSI KIÁLLITASA

Rámát-Gán, Jabotinsky 124

A rendőrség mellett, rch. Krintzi-sarok

BIRÁLAT VAGY ÖNBIRÁLAT?

RANDOLPH L. BRAHAM

Randolph L. Brahm professzor kétkötetes összefoglaló könyve a magyar zsidóság tragédiájáról a vézskorszak idején és annak előzményeiről — amint várható volt — széleskörű visszhangot váltott ki mind a szakemberek, mind pedig az olvasók közt. Legszélesebb körben. Lapunk nemrég közölte Vágó Béla professzor mélyreható recenzióját a könyvről, utána dr. Herskovits Fábánról a budapesti fővárosi vitázó hozzászólását. Az alábbiakban közre adjuk a szerző választát az észrevételekkel kapcsolatban. Az Uj Kelet hasábjai nyitva állnak további hozzászólások számára, tekintve, hogy a vitázó kérdések oly közelről érintik az egész magyar zsidóságot. (a szerk.)

Nagy érdeklődéssel olvastam Herskovits Fábánról a „Bírálat és önbírálat” című cikkét az Uj Kelet 1981. február 6-i számában. Első gondolatom az volt, hogy válasz nélkül hagyom, mert nyilván — mind hangemben, mind tartalomban — azt a bűntudatot tükrözi, amelyet történelmünk tragikus korszakának szereplői közül számosan éreznek. Az ad hominem, szenvedélytől fűtött, szubjektív érvek talán segítenek a lelkiismereten könnyíteni, de nem szolgálják a magyar vézskorszak megvilágítását és tárgyilagos magyarázatát. Azok a torzítások amelyek a kritikai írás

műbe kerültek, azt bizonyítják, hogy a szerző műve bevezetésének arra a változtatásra támaszkodik, amely a lap hasábjain meg-előzőleg, meglehetősen gyatra fordításban jelent meg, valamint Vágó professzor január 9-i beszámolója. Valójában az Uj Kelet olvasóiban azt a benyomást keltetheti, hogy a kritikai megjegyzések az 1269 lapra terjedő, kétkötetes, eredeti angol műnek teljes ismeretében történtek. Ha ugyan Herskovits fővárosi ur saját maga vagy fordító utján olvasta volna a munkát (amikor 1972 október 9-én interjúoltam, közölte, hogy nem tud angolul), akkor könnyen megtalálhatta volna a választ valamennyi győző kérdésére, amelyet igazán oly bizonyos tudatában tett fel. Mivel azonban a művet nyilván nem olvasta, úgy érzem, az Uj Kelet olvasói magyarázatot érdemelnek a vitairatában nyújtott, eltorzított feltételezésekkel és szubjektív „történelem-magyarázatával” kapcsolatban. Vegyük sorba az érveket: Bevezetőjében hangsúlyozza, hogy munkám „ékes bizo nyitka annak, hogy több, mint két évtizedes kutatómunka, valamint rengeteg anyag felkutatása és összegyűjtése sem tudta elhárítani — a közvetlen átélés élményének megvilágítása nélkül — a hibás analízist, a helytelen megállapításokat, és igaztalan ítéleteket.” Ez a feltételezés nyilvánvalóan hamis. Ha igaz lenne, akkor egyetlen tudós vagy történész kortárs sem tárgyalhatná komolyan a múlt eseményeit. A számtalan tudományos mű, amely a római birodalommal, az inkvizícióval, a francia forradalommal és a zsidó népet érintő, számos eseménnyel — hogy csak néhányat említsünk — foglalkoznak, valamennyien értékelnek lennének, mert nem valósítják meg Herskovits fővárosi ur „tárgyilagossági kriteriumát”? De ha a feltételezések helyesek is lennének, mint ahogy nem azok, milyen alapon igényli Herskovits fővárosi ur, hogy tapasztalatai, mint budapesti lelki vezetőnek — előbb a megszállás előtti korszak viszonylag nyugodt körülményei közt, majd a Vadász utcai svájci védett ház viszonylagos biztonságában — jobb és tárgyilagosabb tanúvá tessék az általam leírt s elemzett eseményeknek, mint engem, aki 15 hónapot töltöttem munkásszázádban, — előbb a Kárpátokban, majd Dolyna — Wygoda — Solotvina — Stanislawow környékén? Nem állt szándékomban könnyekbe fuló mártírmunkát írni azért, hogy mentegődzésre adjak alkalmat, vagy igazoljam bizonyos személyek magatartását, hanem személyes élményeim féltre tételével történelmünk e tragikus korszakát olyan tárgyilagosan, ahogyan emberileg csak lehetséges, — leírtam a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján.

A magyar-zsidó vezetőknek vézskorszakbeli magatartásával és reakcióval kapcsolatos értékelésemre Herskovits fővárosi ur bombával válaszol. Azt állítja, hogy megjegyzéseim egyszerűen nem igazak. Itéletének „bizonyítá sára” pontosan azzal folytatja a budapesti központi zsidó tanács álláspontjával kapcsolatban, amit én állítottam művemben, azt t. i., hogy a német megszállás után a zsidó vezetők „versenyfutást kíséreltek meg az idővel”, s vajon nem ez az ex cathedra bírói állásfoglalás tipikus esete? Ha gondosan tanulmányozta volna a The Politics of Genocide

megállapításait, azonnal észrevehette volna, hogy én világosan megkülönböztettem — mint minden más művemben, amelyben e témával foglalkozom — a magyar-zsidó vezetők álláspontját a megszállás előtt és azután. A rendelkezésemre álló bizonyítási anyagban folytatott vizsgálatom a vezetők magatartásának és álláspontjának kritikai értékelésére vezetett a megszállás előtti korszakban, vagyis a háboru elő négy és fél évében, amikor a magyar zsidóság viszonylagos nyugalomban élt. Bár megvolt az előérzetük, hogy mi következhetik, — magukat a magyar zsidókat szigorú gazdasági és törvényi megszorítások alá vetették és je lentős veszteségeket szenvedtek Kamenec Podolsk-ban, Ujvidéken és a munkaszolgálatosok között Ukrajnában — a vezetők, akik teljesen tisztában voltak a szomszéd országok zsidó közösségeinek elpusztításának terjedelmével és jellegével, elmulasztották figyelni a szlovák, lengyel és más menekültek intéseire az országban. Néhány megállapításomat ezekről a vezetőkrol olyanok osztják, akik Herskovits fővárosi ur előfeltételeinek teljesen megfelelőek. Az én álláspontomat fejtegetik ki részben olyan igaz haborus hőök, mint Fleischmann Gizi és Rafi Ben-Shalom (Fridl). Ami azoknak az egyéneknek a ténykedését illeti, akik mertek gondolkodni s merészebben cselekedni, ideértve a Hehalutz vezetőit, Komoly Ottót, sőt Herskovits fővárosi ur, művem megkísérlé si, hogy ésszerű s pontos képet nyújtson, amennyiben a bizonyítási anyag és tér megengedi. Talán Herskovits fővárosi ur haragját az idézte elő, hogy felhívták fi-

gyelmét arra a bekezdésre, ahol enyhén kétségbe vonom annak ésszerűségét, hogy értékes napokat, sőt talán heteket töltött el 1944 júniusában az auschwitzi jegyzőkönyveknek németrol olaszra való fordításával, amikor átlagosan 10—12 ezer zsidót deportáltak naponta, hogy azt eljuttassák XII. Pius pápához. Nem lett volna egyszerűbb abban az időben a német eredetit lemásolni magyar kormánytiszviselők és budapesti diplomáciai képviselők, valamint a pápa részére való megküldés céljából, aki utóbbi tökélesen tudott németül? Ez a pápa, aki különleges előszeretettel viseltetett Németország iránt és akinek a német néppel szemben érzett melegsége és leplezetlen elismerése a német kultúra iránt még csak fokozódott azáltal, hogy 12 évén át pápai nunciusként szolgált Németországban, — bizonyára tudott oly tökéletesen németül, hogy megértett volna olyan okmányokat, mint az auschwitzi jegyzőkönyvek. Talán Herskovits fővárosi ur, bár Olaszországban tanult, ezt nem tudta. Ezért elismertem kockázatos vállalkozásának értékét, bár később hiábavalónak bizonyult. Természetesen tisztában vagyok bátor tevékenységével a körlevéllel kapcsolatban, amely azt a célt szolgálta, hogy a magyar közvéleményt felvilágosítsa a zsidókérdés végleges megoldásának való tényével 1944 késő júniusában. Kisérletének tragikus kimenetelét, ideértve a budapesti zsidó vezetőség álláspontját a vállalkozással szemben, ismeretes minden magyarországi vézskorszak-kutató előtt. A legmesszebb menő elismeréssel viseltetem Herskovits fővárosi ur közreműködését iránt ezekben a törekvésekben éppennyug, mint az üvegházbeli mentőmun-

vezet: Az egyik, hogy Herskovits fővárosi ur vonatkozású állításai alaptalanok és ellentétesek a bizonyítási anyaggal. A másik, hogy a tények tudatában volt legfőbb vezetők elmulasztották, hogy a magyar zsidóság vidéki vezetőit pontosan tájékoztassák, nem is szólva a tömegekkel való közlésről, — a végső megoldás való tényeiről a megszállás előtt, vagy pedig, ha mégis megtették, akkor a vidéki vezetők érthetően saját maguk megmentésére gondoltak. Mert ha semmit sem tudtak Auschwitzról és csak a kenyérmezői áthelyezési tervről hallottak, miért nem maradtak a tömegekkel, hogy Magyarországon belül gondoskodjanak a folytatlagos vezetéről, ahelyett, hogy egy külön szállítmányhoz csatlakoztak volna, melynek célját abban az időben nem is határozták meg világosan?

Ha pedig Herskovits fővárosi ur hallgatóságosan elismeri, hogy ő is tisztában volt Auschwitz tényeivel, még az auschwitzi jegyzőkönyv terjesztése előtt, miért várt társaival együtt a körlevél megszerkesztésével késő júniusig vagy 1944 júliusának elejéig, amelyben tájékoztatni kívánták a magyar közvéleményt. Ezidőben ugyanis Kárpátalja, Északerdély és Északmagyarország zsidóságát már deportálták! Nem lett volna jobb, visszatekintve, már április elején intézkedni, amikor a zsidókat a sárga csillag viselésére kötelezték — ami az első nyilvánvaló jele volt a közelgő katasztrófának —, mint várni addig, amíg a veszély a főváros zsidóságát fenyegette?

Ezek győző kérdések, amelyek a történészeknek fel kell tennie és meg kell kísérelnie, hogy a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítási anyag fényében, választ találjon rájuk. A tárgyilagos történelmi, aki vágyik megközelíteni az igazságot, kész arra, hogy következtetéseit ismét meggondolja és újraértékelje új bizonyítékok fényében. Ezidőig Herskovits fővárosi ur nem nyújtott újabb anyagot.

Herskovits fővárosi irásának utolsó szakasza az antiszemitizmus és a franciaországi zsidóellenes zavargások kérdésével foglalkozik, valamint a zsidókérdés kezelésével a Szovjetunióban és máshol. Megfigyeléseivel teljesen egyetértek. De figyelmeztetésem felelősségünkre ezekkel a mai problémákkal kapcsolatban nem csökkentheti kötelezettségünket, hogy tragikus multunkkal ne foglalkozunk, még akkor is, ha alkalomadtán fájni. Nem kezelhetjük a történelmi eseményeket, amelyek a vézskorszakra vonatkoznak, beleértve a zsidó vezetők szerepét, mint tabut, vagy érinthetetlen „szent” tárgyakat, amelyekkel történészek nem foglalkozhatnak, vagy mint olyan témákat, amelyeket a történelem szönyegre alá kell tenni. Mert csak a valószínű igazságra törekvés után lehet a sok szétágazó tényezőt megérteni, amely az elképzelhetetlennek hitt vézskorszakhoz vezetett.

A JIDDIS OPERETT-SZÍNHÁZ BEMUTATJA

JAKOV BODÓ-T

az izraeli zenés vígjáték slágerben 2 felvonásban, 4 képernyőn ELÉJEZ MIRON-tól

SHLIMAZL VU KRIHSTU?

Rendező: Michael Grünstein
Zenét szerzte és vezényli: Horia Alexandru
Szöveg: Relu Croitoru
Díszletek: T. Roth.
A Jiddis Színház legnevesebb színészeivel:
Hochák Havis * Menora Zahav * Savlei-Goldreich
Paulina Tachman, Edy Cogan
Els Lotenberg * René Marcu
ÜNNEPI BEMUTATÓ ELŐADÁSOK:

Péntek, március 27 — 9.00	HERZLIA — „DAVID”
Szombat, március 28 — 6.45 — 9.15	Tel-Aviv — „Ohel Sém”
Vasárnap, március 29 — 8.30	KFÁR-SZÁBÁ — „AMÁL”
Hétfő, március 30 — 8.30	PARDESZ-CHÁNA — „DEKEL”
Kedd, március 31 — 7.30	RÁMAT-ELJAHU — „HÁDÁR”
Szerda, április 1, — 8.30	KIRJÁT GÁT — „GÁT”
Csütörtök, április 2, — 9.00	NATANJA — „SÁRON”
Péntek, április 3, — 9.00	BEER-SÉVA — „CHÉN”
Szombat, április 4, — 6.30 — 9.00	RÁMAT GÁN — „BET HAHISZTADRUT”
Vasárnap, április 5, — 8.30	KIRJÁT ÁTA — „SÁVIT”
Hétfő, április 6, — 8.00	RÁMLE — „MIGDÁL”

GYÓGYTURISZTIKA ÉS EGÉSZSÉGÜGYI VAKÁCIÓ ISZRAELBEN ÉS EURÓPÁBAN

A Gyógyturisztikai Központ, a BRIUT VÖNOFES TOURS-szal ajánlja Önnek:

- A. UJSZERU TERTVET „AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÜDÜLŐ KÖZPONT TANYÁJÁN, HÁSÁRON SZÁLLÓ”, HERZLIÁN**
  - Orvosilag ellenőrzött fogyókúrát — gyógyszeres és műtétek nélkül.
  - Leszokást a dohányzásról. A terv tartalmaz: 7 vagy 4 napos teljes panziót a Hásáron szállóban, Herzlián. Teljes orvosi felügyeletet. Dietetikus tanácsadást és oktatást a helyes étkezési szokásokra (ezt a fogyókúra résztvevőinek). Pszichológiai tanácsadást. Fizioterápiás kezelést és különböző egészségügyi készülékek használatát. Hölgyeknek kozmetikai tanácsadást. Előadásokat, kirándulásokat és sportolást.
  - Aktiv nyaralási tervet, lehetőséggel CHEK-UP-ra és különböző egészségügyi kezelésekre.
  - Tervet különböző terápia kezelésekre.
- B. ÜDÜLEST ÉS ORVOSI KEZELÉST EURÓPAI ÜDŐHELYEKEN ÉS GYÓGYFÜRDŐKÉBEN.**

Módunkban áll kezelést és üdülést ajánlani Önnek Európa legismertebb fűrdőhelyein:

Jelentkezés és tájékoztatás ügyében tessék az utazási irodákhoz fordulni, avagy a BRIUT VÖNOFES TOURS-hoz, Tel Aviv, Rechov Ibn Gvirol 49. Telefon: 03-218823, 03-264756.
- C. AUSZTRIÁBAN:** • Baden bei Wienben • Bad Hofgasteinben • Bad Gasteinben • Bad Tatzmannsdorfban • Bad Schönanuban.
- NÉMETORSZÁGBAN:** • Bad Meinbergben • Bad Fussingben • Bad Kissingenben • Bad Reichenhallban.
- CSEHSZLOVÁKIÁBAN** (csak külföldi útlevelek birtokosainak): • Karlsbadban • Pöstýben.
- JUGOSZLÁVIÁBAN:** • Rogaska Slatinában • Szmárjeszke Topliceben • Dolejnszka Toplicén • Dubrovnikben.
- ROMÁNIÁBAN:** • Az otopenii szanatóriumban (Gerovital és Aslavitál kezelése) • Félixfürdön • Calimanestiben.
- C. GYÓGYKLIMATIKUS KEZELÉSEKET ISZRAELBEN.**
  - A légzőutak kezelése és az asztma gyógyítása az I.M.C.T.A. rendelőben, Arádon. • A pszoriázis kezelése az I.P.T.C. gyógyközpontban, a Holt-tengernél. • A reumatikus betegségek kezelése Tibériáson és a Holt-tengerben. • Lábadozók kezelése közúti és munka balesetek után Tibériáson és a Holt-tengernél.

„FRANZ LEVI BM.”
GUMTÜZEM
KERES
gyakorlott
esztergályos/lakatos.
RÉSZLETEK TELEFONON
04-721131 SZÁMON

MIRJAM
melltartó- és fűzőszalon,
rendelésre is
(azelőtt a Dizengoffon lévő
Magda szalonban),
most: Rámát-Gán,
rechov Modiin 69/a.
Telefon: 786033

KARNEVÁL RIÓ-BAN

Irta: EFRÁJIM KISHON

Az uszoda, amelyről itt szó lesz, Tel Aviv egyik legnagyobb szállodája mellett épült, medencéjében tömérdek a langyos víz, a vízben pedig tömérdek a sportkedvelő és reumás férfi, az idő pedig délután fél négy, arnyékban. Fél három tájban szinte kidagad az uszodából a közönség, mivel az egész város tudja, hogy délidőben senki sem jár uszni, miéртis mindenki délidőben jár. Fél négykor azonban általában kiürül, többnyire csak Cvika, az ifju mentő árvalkodik benne.

Kivéve ma, mert ez Conchita napja.

Miben különbözik ez a többi naptól?

Tulajdonképpen semmiben. Ez utal is összegyűlekedtünk a medence körül, ugyanaz a kicsiny, de összetartó csoport, ami máskor is: a pénzügyminisztériumi helyettes államtitkár, akinek kis-sé balra fordult a gerincoszlopa, a sebészprofesszor, akinek a cipője minden lépésre zajosan kattan egyet, Tibi, a teniszező, akinek diszkusza van és alázatos szolgáljuk, aki ráér. Amikor már leusztuk a magunk harminc lan-gyos medence-hosszát, összehajto-gattuk a törülközőket, mint ren-desen, s indultunk volna hazafelé, ámde ekkor nedves pillantásunk egy távolabb álló nyugszék-re esett, a medence déli partja mel-lett. A nyugszékben egy ismeret-lennek tűnő nőstény hevert, aki nek testét feketénél is feketébb fűrdőköpeny fedte, fejét pedig tüznél is vörösebb törülköző. Tal-lálgatásokra ösztönző jelenség volt. Falkában haladtunk el Cvika őrhelye mellett és Tibi, a disz-kuszos, amugy mellesleg megkér-detze:

Ki az ott?
— Azt hiszem, Conchita —
suttogta az ifju mentő —, a bra-zil táncosnő itt lakik a hotel-ben...

Csoportunk tüstént lassított, majd meg is torpant, míg én ma-gam leültem a 3. számú rajtköre, mert valami különös gyengeség vett rajtam erőt. Két nappal ezelőtt láttam a sötétbarna prima donnát a tévében: a riói karne-válról énekel, minden ízében esu pa ritmus volt, a lábának meg nem akart vége szakadni, rész-ben a természet jóvoltából, rész-ben pedig a győtrőn magas tü sarkak miatt. Tetejébe a duzzadó szépséget alulról, béka-per-spektívából filmezték, ami még hosszabbá és még örjítőbben bra-zilabbá tette...

Most pedig itt hever törülkö-zők óvó burkában, keble üteme-sen emelkedik és süllyed, a léleg-zete pedig a kávé illatát idézi...

Hát igen, megtorpantunk.
— En még maradok egy esőp-et — szólalt meg az al-államtit-kár —, a minisztériumban az a vészgyűlés amugyis csak egy fél-óra múlva kezdődik...

Tibi elárulta, hogy négysem-között szeretne a hölgyvel beszél-getni. A professzor lehajolt a fa-papucsát igazgatni, én meg to-vább üldögéltem a 3. számú rajt-kövön. Jobb kilátót nem is vá-laszthattam volna ahhoz, amikor majd Conchita fölkel végre abból a boldog nyugszékből. Lehunya-tam egy pillanatra a szememet és megismerem megjelent a riói fe-kete gyémánt képe, amint föláll és rajta mini-fűrdőruha, ami re-mélhetőleg hófehér színű...

— Pihenek egy csöppet —
döngyögte lesütött szemmel a professzor —, már megint akadé-koskodik a csipőm...

Ez, mint már említettük volt, fél négykor történt. Végigjártat-tam tekintetemet a környezetem, s csak ekkor derült ki, hogy a kis medencében csak úgy nyüzsgő a légiónyi férfi, ki-ki a magavá-lasztotta stratégiai ponton, onnan leveve türelemmel a hölgy felkel-

tét, „Mily nevelés”, tündötm-bensőmben, „hogy felnőtt embere-k arra pocskolják az idejüket egy munkanapon, hogy holmi hosszú lábakra várakozzanak...” Bőven volt időm e sajnálatos je-lenségen töprengeni, mivel a fali óra már negyed ötöt mutatott, de Conchitán a vörös törülköző meg-se rezdült, mint ahogy nem mo-cantak a férfiak sem. Mi több, fej- és nyaktartásuk egyre egysé-gesebb lett, napraforgó-mezőként fordultak az áhitott fény felé...

— Hát ez a kormány sohasem lesz képes rendbehozni a nemzet-gazdaságot — jegyezte meg be-születe védelmében a professzor —, hiába, a választók kegyét ke-resi.

— Ugy is van — kapott a le-hetőségen Tibi is, közben lázasan

törülgetve a szemüvegét —, nem-is irigylem a soronkövetkező pénzügyminisztert.

— Csak a bérek és árák rögzí-tése vehet véget az inflációnak — vélte az államtitkár-helyettes, s hogy látószögét megjavítsa, kis-sé jobbra tolt a reumáját.

— Meglátjuk — tettem én is le-a garast —, minden a helyzettől függ.

Valójában én ekkor fülleg merül-tem egy ettől teljesen eltérő prob-lémába: „Miért van ez?”, töpeng-tem, majd visszatértem a kérdés-re: „Miért van az, hogy a hazai hölgyek popója engedelmcskedik a föld vonzerejének, s majd min-dig leereszkedik, míg a délameri-kai táncosnők ülepe, fittyvet hány-

va a nehezkesési törvénynek, fel-felé domborodik...”

— En a Levinsonban bizom — vélte Glück mérnök, aki közben a páholyunkhoz csatlakozott —, nagyon tehetséges közgazdász.

— Szerény véleményem szerint — magyarázta Tibi — a Hisztad-rutnak még döntő szerepe lesz a konszolidációban.

— Kétségtelen, kétségtelen... Hát így csevegtünk el erről-arról háromnegyed ötig. Ha emlé-kezetem nem csal, közben a me-dence táját egyetlen férfi sem hagyta el. Bár ugy négy óra táj-ban csörgött Cvika asztalán a telefon, s hallottuk, hogy a he-lyettes államtitkár suttogva le-mondta a minisztérium vészülé-

sét. Azután kicsi nejem telefo-nált, megkérdezte hogy mi tör-tént, Efrájim? En pedig megma-gyaráztam neki, hogy nálam a sport mindenkifölött. A profesz-szor telefonon javasolta egy bete-gének, hogy halassa a műtétet másnapra...

— Amig fennáll a remény, hogy a természet legyüri a bajt, addig nem kell késhez nyulni — magyarázta nekünk ünnepélyes képpel —, nagy rejtély a test...

Evvél a testtel súlyos hibát kö-vetett el. A férfiak hátán enyhe borzongás futott végig. Nem lett volna szabad testet említenie, amikor az a fekete nőcsoda ott nyújtózik a törülközők alatt. Mi-már nagyon is óvatosak lettünk, még arra is ügyeltünk, nehogy olyan szót ejtsünk ki a szánk-on,

ami rimel a bikinire, a kamatiál-ról nem is beszélve...

— Mit szóltok ehhez az új köz-ponti párthoz? — feszegette Glück mérnök az égető kérdést.

Nekem erről az volt a vélemé-nyem, hogy telt testén a hölgy bizonyára szinte semmit se hord, legfeljebb két aprócska zsebkendőt, amelyek többet mutatnak, mint takarnak. Az igazság az, hogy ekkor, öt óra tizkor, már tel-jesen kiborított a gyomromat maró rettenetes éhség. Láttam, hogy ugyanebből az okból széde-leg már a fesztivál többi szerep-lője is, de a riói dög még mindig szundikál, csöpp tekintettel sincs reánk. Csak egyetlenegy alkalom-mal mozdult meg egy párduc hul-lámzó vonaglásával a törülközők alatt, amitől köröskörül sipolni kezdett a férfiak lélegzete. Egyre égetőbb problémává vált a mellék-helyiségek ügye. Senki sem mert kimenni, jogosan tartva attól, hogy a kávébarna Conchita épp akkor kel föl és kezd nyújtózkod-ni...

Egyre sűrűbben ugráltunk be a medencébe egy-egy kurta körre. Odakint lassacskán beakonyo-dott.

Elsőül a helyettes államtitkár tört meg. Kapta magát és nyal-kán kivonult az uszodából. Az-tán ugyanolyan nyalkán vissza is tért, csak a szomszédos kínai vendéglőből hozott némi harapni valót, azt falta fel általában, pszichiáterért kiabáló farkasét-vágygal. A tulsó sarokban elajult valaki, kivitték. Ami engem illet, én még állottam a sarat, bár ér-zéseim már igen elhomályosul-tak. Azon kaptam magam elé: „Azonkívül aprópó, milyen a bra-zil popó”. Fáradt lehettem, vagy micsoda. Tibi öt huszszor elhatá-rozta, hogy elváljak. Glück mér-nök lomhán törökülésbe ereszke-dett és hangtalanul zokogott:

— Mi lesz ebből az országból —
nyögte szegény —, Istenem, mi lesz belőle?

Felelet erre pár perccel fél hat-előtt érkezett. A fekete fűrdőkö-peny hirtelen lesiklott az egzoti-kus szunnyadóról, s véle a tüzvő-rös törülköző is. A nyugszékből kiemelkedett a hazai gyártmányu Málká Weinreb, mezítláb, kövé-ren, a legszebb férfikorban. Sem mi sem meredt, minden inkább esüingött rajta. Színe a halovány tejeskávée. Mit mondjak még? Fojtott dühvel meredtünk Cvika-ra, erre az ifju huligánra, aki par excellence hülye képpel bá-mult vissza ránk. Az ördögbe is, honnan szedte ez a betyár, hogy a törülközők alatt a fekete pár-duc hever?

— Ez a mai ifjuság? — szí-szegette foga közt az államtitkár-helyettes. — Söpredék.

Kihömpölyögtünk az öltözőbe, ki két lábon, ki négykézláb. A riói karnevál tezáruult.

— Még szerencse — jegyezte meg mellettem a professzor —, hogy nem tanultunk meg miatta portugálul...

En azóta nem iszom kávét.

EGY ÉLETRE SZÓLÓ KÖTELEK

Amikor Önök meg-
veszik a színes tele-
viziót, otthonuknak ezt
a legbonyolultabb
készülékét, akkor ezt
igen hosszú időn át
élvezik majd.

Ezért érdemes
utána járni, milyen
„famiáliából” származik
a készülék, s
mekkora „hozományt”
hoz magával.

Az
ITT Schaub Lorenz-t
a nemzetközi elektro-
nika óriása gyártja,
amely büszke eredete
és tekintélyére,
és izráeli importőrére,
a Kinori B.M.-re,
amely 35 éves multtal
rendelkező, meg-
bizható, szavahihető
cég, s szerte az
országban megvannak
a javítóműhelyei.

Az ITT Schaub Lorenz
az volt, az ma, az lesz
mindig
a világ legjobb
televíziója!

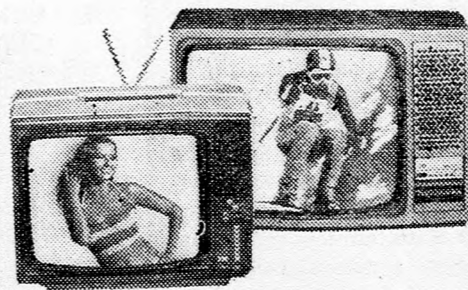
MADE IN W GERMANY

A VILÁG LEGJOBB TELEVÍZIÓJA

KIZARÓLAGOS IMPORTŐRE

kinori Ltd

TEL AVIV, RECHOV PEREC 4.
Telefon: 621984, 624193

Kapható
minden jobb elektronikai szaküzletben

POSTAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

1981 március hónapban
1 havi előfizetés
az UJ KELET-re

69.30 sekel
értékeltáblettadóval

Kérjük előfizetőinket, hogy
az esedékes összeget ezen az
áron fizessék be a hónap ele-
jén. A kiadóhivatal

DÁN SOMRON TÁBOROK, AZ ENTEBBE-AKCIÓ PARANCSONKA:

A géprablás másnapján tervezni kezdtem a kiszabadítási akciót

csak halljuk, hogy a Gálé Cáhál már jelenti is a rajtaütést, s hogy gépeink útban vannak hazafelé. Elképedtem: normálisak ezek? Hiszen attól eleve tartottunk, hogy némely külföldi távirati iroda leadja Entebbeől az akció híreit, de azt biztosra vettük, hogy amíg még mi a levegőben vagyunk, addig az otthoniak mindent tagadnak, hülyeségnek mondják a hírt, nehogy mi az idegen területek fölött veszélybe kerüljünk. Most pedig maga a Cáhál rádiója adja a hivatalos jelentést! Kínos meglepetés volt.

1976 június 27-én terroristák az ugandai Entebbebe térítették a Tel Avivból Párizsba tartó Air France gépet. A legnagyobb veszélyben a 105 izraeli utas volt, mert őket az emberrablók „külön” kezelték. A július 3-áról 4-ére virradó éjszakan légiúton izraeli haderő érkezett Entebbebe, likvidálta a terroristákat és kiszabadította a túsokat. — Somron tábornok most elsősorban nyilatkozik erről.

Rész terveink vannak, s az ő felkérésére még aznap délután hat órakor bemutattam a tervet Simon Peresnek. Jelen volt a vezérkari főnök, a légihaderő parancsnoka és néhány vezérkari tiszt.

99%-BAN EZ A TERV VALÓSULT MEG

Emlékezhetünk rá, hogy az akció egyik fogása abban állott, hogy a hadművelet parancsnokai Entebbeben egy hatalmas Mercedes kocsin hajtanak be a repülőterre; Idl Amin ugyanis egy ilyen kocsihoz szokta a külföldi előkelőségeket fogadni, s a repülőter őrsége természetesen nem venné, hogy ő futott be váratlanul. Egyik pilótánk repülőoktató volt egy ideig Ugandában, ő hozta magával azt a rövid filmet, amelyen ez a Mercedes szerepel. De nem ez volt a lényeg.

Tervünk meghallgatása után Mota Gur nem nyilatkozott, de Peresnek tetszett az elképzelés. Be kellett várni a kormány jóváhagyását, de Peres addig is engedélyezte a gyors előkészületeket. Nem mondta ki senki, nekem kellett megkérdeznem, hogy én leszek-e az akció parancsnoka. Igen, mondta Peres, s felhatalmazott, hogy magam vállaljam ki az embereimet. Előterjesztettem a pontos időrendet is, ami nagyon fontos volt. Tudtuk ugyanis, hogy az akció éjszakáján, éjfél előtt egy órával egy polgári szállítógépnél kell Entebbeben leszállnia, a repülőtéren személyzetnek tehát ki kell világítania a kifutópályát, és el kell távolítani a torlaszokat — utána jöhetünk mi. Kitértem tehát másnapra, péntekre a főpróbát, szombat délután fél négyre pedig az indulást Sárj A-Sejchből egyenesen Entebbebe. Szabad legyen leszállni, hogy a kormány azért dönthetett jóváhagyólag az akció ügyében, mert mi már csütörtök délutántól készen állunk, másként minden más terv késő lett volna. Másik benyomásom az, hogy a hadügyminiszter első pillanattól fogva károsnak és veszélyesnek érezte a behódolás (mert már tárgyalásokról is szó esett) pusztán gondolatát is.

A TELJES MEGLEPETÉS

Abból indultam ki, hogy minél több szakasra oszthatunk fel egy-egy akciót, annál több a hiba-lehetőség. Azt akartam, hogy a meglepetés teljes és tökéletes legyen, hiszen nekünk nem az volt a célunk, hogy a helyszínen nagy esata fejlődjön ki, és mi minél több ellenséget pusztítsunk el, hanem az, hogy épen és egészségesen szabadítsunk ki a túsokat, és haza is hozzuk őket. A kiindulási pontom tehát az volt, hogy előbb egy kisebb egységünk hatol be és biztosítja a túsok épségét, s csak utána a nagyobb egység, hogy köröskörül megtisztogassa a terepet és lehetővé tegye mindannyiunk felszállását.

A KORMÁNY KÉTELYEI

Peres belement a maga részéről a tervbe, de Rábin és Mota Gur kételkedett a sikerben, főleg azért, mert nem állott rendelkezésünkre hírszerző anyag. Nagyon távoli volt a célpont, csak véletlen értesülésekre, jobbra csak spekulációkra támaszkodhattunk. A régi repülőterről

még csak voltak adataink, mert egykor ott sok emberünk dolgozott, de az új repülőteret már a mieink eltávoztása után kezdték építeni, s efelől csak annyi információ volt, amennyit a közben szabadon boesátott és Párizsba érkezett nem-zsidó utasoktól kaphattunk.

Nem tudtuk például, hol tartózkodnak az ugandai katonák; elaknásították-e a terepet az állomáspüllet körül? Az utasok ezt állították, de mi kizártuk a lehetőségeket közül, mert tudtuk, hogy ugandaiak vannak a második emeleten, tehát nem valószínű, hogy elaknásítják saját útvonalait. Nem tudtuk azt sem, van-e út a régi és az új repülőter között. De fel kellett tételeznünk, hogy van, mert azt tudtuk, hogy a régi repülőteren egy lökhajtásos gépek áll, mivel pedig a régi repülőter kifutópályájáról lökhajtásos gép nem képes felszállni, muszáj útnak lennie a régi és az új repülőter között, másként ez a gép végleg tétlenségre lenne ítélve. Van tehát út, s mi is használhatjuk.

Érdekes, hogy az egyik legfontosabb információt a tétől kaptam: egy külföldi tudósító filmezte Entebbeben autója szélvédőjén keresztül az új repülőteret. Elkértük Párizsból az egész filmet, s jobb híján ebből merítettük legtöbb adatunkat.

MÉGIS TÁRGYAL A KORMÁNY?

Csütörtök délután kormányunk közele, hogy hajlandó tárgyalni a terroristákkal, de mi, az ejtőernyősök, tudtuk a magunkét. Sárj A-Sejchben várattuk be az akció jóváhagyását, hogy az oda úttal se veszítsünk időt. Az első gépnél, mint mondtam, 3.30-kor kellett indulnia, ebben ültem én, a megboldogult Joni, s az egész úttörő csoport. Ennek a gépnél kellett a már említett kereskedelmi szállítógép mögött leszállnia, szorosan a nyomában, hogy a toronyban a radar csak egy gépet mutasson, mert akkor kivilágítják neki a repülőteret. Ezzel a géppel jött az első csoport is, amely a túsok épsége biztosítására azonnal behatolt a terminálba. Ezt követi hét perc elteltével a terep megtisztogatását végző nagyobb egység, s közvetlenül ezután még két Hercules.

Készen állunk, de intézkedés nem volt. Telefonáltam Poránnak, aki kijött a minisztertanácsról, s megmondtam neki, nincs veszteni való időnk, már járnak a motorjaink. Azt felelte, várjunk, járassuk a motorokat.

Délután 3.20: még nincs válasz, az ülés tart. Azt mondtam Poránnak: elindulok, ha a kormány nem akarja, van vagy három órája, hogy visszarendeljen bennünket. 3.25-kor megjött az O.K., de még mindig csak ideiglenes, a végleges jóváhagyást majd azután kapjuk meg — de nem emlékszem, hogy ezt a második O.K.-t megkaptuk volna.

VILLÁMLÁS, MENNYDÖRGÉS

Utközben viharba kerültünk, villámlott-dörgött, zuhogott az eső, de ez nem volt meglepetés, megvolt a pontos prognózisunk. Még egy kis szerencsénk is volt. Közeledünk a célhoz, vastag felhők között, a Viktória-tó fölött, amit csak a radar és a számítógépek állítottak, mert látni nem láttunk semmit, amikor egyszer csak meghalljuk annak a bizonyos polgári szállítógépnek a rá-

dió-adását: le akar szállni és kéri az ellenőrző tornyot, világításnak és jeleznek neki — percre akkor, amikor ezt mi is számítással vettük. Ez a gép lett tehát a mi akaratlan előőrünk és feldehítőnk. Szerencsénkre, neki sejteltelme sem volt mirőlünk. A toronyból válaszolnak neki, a felhőzet pedig ebben a pillanatban szétfoszlik, s én megpillantom a tavat, a kivilágított kifutópályát és a leszálló idegen gépet. Szében rendezni sem lehetett volna a dolgot.

S A MERCEDES KOCSI?

No igen, azt is megszereztük, nem is könnyen, mert ez a legbatalmasabb típus, de oly sok javítást kellett rajta végezni, hogy a végén nem volt időnk átfejtetni, fehér maradt... Felállítottuk a különböző lehetőségeket, s nagyjából feltételeztük, mikor és honnan kezdik a Mercedesest lőni az ugandaiak. Hajszálra ott és akkor dördültek el az első lövések.

Számolni kellett persze annak a lehetőségével is, hogy lőnek magára az első gépre is. Ez ellen nem volt védelem. De azt megmondtam, hogy ha az első gépnél sikerül simán leszállnia, akkor az akció 100 százalékos sikerrel zárul.

Ezen az első gépen egy dzsipep vittünk magunkkal, benne a távközlési berendezéseinket; parancsnokhelyettesemmel együtt ezen a gépen vágattunk be a legelső percben a terminálba. Utközben is a dzsipep készülékével tartottuk fenn a kapcsolatot a jeruzsálemi vezérkarral. Ezek után simán gördült tovább az akció. Peresnek megmondtam, hogy az első gépnél leszállása és a túsokat hazaszállító gép felszállása között egy óra telik el. Valójában az első hazatérő gép már 53 perc múltán felszállt.

Számomra az akció előtti órák voltak a legfeszültebbek, az előkészületek és a hét és fél óras repülőút. Hihetetlenül rá tud nehezíteni az emberre a felelősség súlya. Igaz, hogy a hadügyminiszter, a miniszterelnök, meg a vezérkari főnök vállalták a felelősséget, de úgy éreztem, hogy én szorgalmaztam leginkább a dolgot, én állítottam mindvégig, hogy kivihető. Peres szüntelenül faggatott: biztos vagy a dolgban? Meg vagy győződve a siker felől? Azt mondtam, meg vagyok, tehát a felelősség jökö-

ra része engem terhel. Ambátor kétségeim egyáltalán nem voltak. Biztosra mentem, hiszen ott ültem az első gépen, ami nem gyerekjáték.

SEMMI MEGLEPETÉS

Számításba vettük, hogy a túsok alkalmasint rendkívül fáradtak, kimerültek, túl nagy volt a feszültség. Tudtuk azt is, hogy a rossz víz és koszt tönkre tette a gyomrukat, legyengítette őket. Ezért intézkedtünk úgy, hogy a hazaszállító gép közvetlenül a terminál tövébe gördüljön, ami kockázatos dolog, de azt akartuk, hogy a túsok azonnal beszállhassanak.

Furcsán jártunk a francia gép személyzetével. Parancsom volt megkérdezni őket, velünk akarnak-e jönni, vagy maradni akarnak-e. De hiába kerestem a személyzetet, mindenfelől csak kiáltozást hallottam: Vigyenek magukkal! Ne hagyjanak itt! — de magát a gép személyzetét kép telen voltam meglelni, mindenki olyan ideges volt, hogy nem bírt egyenes választ adni.

TELJES ODAADÁS

Ha volt valaha is olyan akciónk, ahol minden jogos és méltányos érv mellettünk szólott, s ahol minden katonánk átértette közdélmé jogosságát és kötelező voltát — akkor ez volt az. Katonáink tökéletesen végezték a feladataikat, ki-ki még a kötelezőnél is többet akart teljesíteni.

Némi hiba csak az ugandai MIG-ek felrobbantása körül történt. Utasítást adtam, hogy a gépeket csak akkor lőjék és gyújtásák fel, amikor majd én így rendelkezem. Tul közel álltak ugyanis, és a tűz meg a robbanás a mieinket is veszélybe hozhatta volna. Ezért intézkedtem úgy, hogy robbanóanyagot ne használjanak, csak löjjenek rájuk. Egyik katonánk azonban túlságosan felhevült, túl hamar kezdett lőni a gépekre, amiért nagyon haragudtam. Szerencsére nem járt következményekkel.

ELSŐ LESZÁLLÓ — UTOLSÓ FELSZÁLLÓ

Az utolsó gép utolsó utasaként szálltam fel, biztos akartam lenni, hogy nem maradt le senki. Utközben történt az első nagyobb galiba. Etiópia fölött repültünk hazafelé, hajnali kettő, fél három felé, amikor egyszerre

EPILOGUS

Nem Luddon szálltunk le, mert tudtam, hogy ott sok lenne a hercehurca, újságírókkal és másokkal, hanem Tel Nofban, a katonai táborban. Azonnal aludni mentem. Várt a feleségem, meg a leányom, és a kicsi Anát az kérdézte: „Hallom, külföldről érkezted, mit hoztal nekem?” Kutatgatni kezdtem a zseimbem: indulás előtt az orvos a nagy motorzaj ellen füldugacsokkal látott el bennünket, szép díszes dobozban, hirtelenben csak azzal tudtam megajándékozni...

Ha azonban nem vagyok olyan fáradt, hanem beszámolok Peresnek, őt igen üdvös tanulságokkal tudtam volna megajándékozni. Neki elmondhattam volna, hogy a szilárd akarat mindent legyőz, s hogy nem kár azért a tömörked erőfeszítésért, amit a Cáhál szüntelen gyakorlataiba fektettünk, jó az, hogy a mi hadsergeink örökös készenlétben áll. A politikai vezetőségnek csakis ez adja meg a sürgős döntések lehetőségét.

Peres érdeme, hogy szilárdan kitartott a terv mellett, mert a vezérkar — érzésem szerint — némileg kételkedett a sikerben, bár nem tudom, miket mondott Moti Peresnek négy szemközt. S az is lehet, hogy a főpróba őt is meggyőzte.

Tisztában voltam a kockázattal, de ez eltörpült a terroristák előtti behódolás mellett. Terveimben természetesen mindent megtettem a kockázatos esőkentésére, csak az első gép leszállása maradt veszélyes, de hát ezt vállalni kellett, és a szerencse hozánk szegődött. No felejtjük el: ha csak egyetlen torlaszt ott hagynak a kifutópályán, az első gép menthetetlenül felborul...

A külföldi sajtó persze különböző meséket közölt, a többi közt azt, hogy velünk voltak a Mossad emberei, akik minden helyi adat birtokában voltak. Bár úgy lett volna!... Sajnos, nem volt segítségünk, nem is sejtettük, melyek az első gép békés leszállásának a kilátásai. De amikor ezen már túl voltunk, teljes bizalommal tudtam, hogy ezek után minden úgy megy majd, mint a karikacsapás.

Adja a sors, hogy mindig és mindenütt ilyen szerencsével járjunk!

„MAGDA”
fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BALFOUR 27

KÜLDJÖN PÉSZACHRA
VÁMMENTES IKKA AJANDEKUTALVÁNYT
MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK
A márciusi (3. sz.) listát, pészách előtti kiosztásra,
március 29-én zárjuk
Megrendelshelyek:
HAIFA: Hácóhn Jákov, a HOH helyiségében, Pevsner 2, naponta (péntek kivételével) d.e. 9—11-ig. Tel. 667435. Lakás tel. 38824.
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávee utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—1-ig és 4—6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bönök is kaphatók.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. em. D.e. 9—12.30, d.u. 4—6.30 között. — Telefon 655052. Pénteken zárva.
BEER-SEVA: Frankfurter István, Hágcmáut 49—51. Telefon 3370L.
Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27. címre kérjük.
IKKA az egyetlen vámm- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Sirápolások is befizethetőek a budapesti zsidó temetőbe
TUZEX ajándékhonok kaphatók
Csehszlovákiába való küldésre

ÉRDEKES EMBEREK

Ezerhét száz haggada

FOGEL DEZSŐ DÁVID, A LEGNAGYOBB IZRAÉLI HAGGADA-GYŰJTEMÉNY TULAJDONOSA — A FOGEL-HÁZASPÁR HŐSI HALÁLT HALT FIUK EMLÉKÉT ÖRÖKITI MEG A NEM MINDENNAPI GYŰJTEMÉNY ÁLTAL

Holnapután, vasárnap délután 5 órakor nyílik meg Tel Avivban, a Tnách-múzeumban (Rothschild 16) az a haggada-kiállítás, amely a Fogel-gyűjtemény gazdag anyagát tárja a közönség elé.

Írta: **BENEDEK PÁL**

nyünkben 1700 kiadvány van. Hozzá kell fűznöm, hogy egyre jelennek meg az újabb kiadványok Izraelben és külföldön, és a mi gyűjteményünk anyaga

meg (1937) Kecskeméten. Különböző nyomdatechnikával és színezési eljárással készültek a haggadák — egyiknek-másiknak a szövege is eltér a hagyományostól, nem minden ok nélkül, ez külön tanulmányozás tárgyát képezi a zsidó kulturtörténelem körében —, s a Fogel-házaspár szinte megszállottak módjára gyűjti a további haggadákat. Leveleznek, el is utaznak a tulajdonoshoz, ha kell, s megszerzik minden kiadványt, ami még nincs a birtokukban.

Honnan merítik az erőt? A fiuk, Fogel Mose hősi halált halt izraeli katona emlékművét látják ezekben a kiadványokban, amelyeknek lapjairól a bibliai idők üzenete hirdeti, hogy népünk szabadságra, nem rabságra született. Fogelék fia ezért a szabadságért áldozta drága, fiatal életét.

«Édesapám nagyon sok zsidó életét mentette meg»

— mondja dr. Kállay Kristóf

„Amikor édesapám a náci diktátorral tárgyalt, én is ott ültem Hitler asztalánál” — meséli dr. Kállay Kristóf, a volt magyar miniszterelnök fia, aki a juhtenyésztők Sores mosáiban megtartott nemzetközi konferenciája alkalmával jött Izraelbe, lévén három nemzetközi juhtenyésztő szervezet főtitkára. Most itt ül velem szemben Sores vendégházában és elmondja, hogy édesapja tömérdek zsidó életét mentette meg a vézskorszak idején.

Elmeséli azt is, hogy családja hosszú nemzedékeken át nagy birtokos volt, de neki és két fivéreinek azt mondta az édesapjuk, hogy ezeket a földeket ki fogják sajátítani, parasztnak fogják odaadni, ők tehát választanak valami más szakmát maguknak. Kristóf ekkor Bécsbe ment, a konzuláris tisztviselőket kiképző főiskolára, édesapja meg közben egyre magasabb polcokra emelkedett. Előbb főispán lett, azután gazdasági, majd földművelésügyi miniszter. Ezek

egyike sem volt politikai jellegű tényleg, ezeket Horthy a szaktudása miatt bízta rá. Közben a Kállay-birtokot egy zsidó intéző igazgatta és a fiatal Kállay azt mondja, hogy zsidó barátok között nőtt fel.

1942-ben Horthy elbocsátotta Bárdossy miniszterelnököt, „aki túlságosan jobboldali volt”, és Kállay Miklóst nevezte ki a helyébe, abban a reményben, hogy „ő csak annyit ad majd a nácioknak, amennyit muszáj”. Kristóf, aki akkor édesapja titkára volt, meséli, hogy ettől a németek nagyon megdühödtek, kivált, mert a magyar sajtóban megjelent egy olyan karikatúra, amelyen Hitler mélyen meghajol az előtte szálfaegyesen, tipikusan magyar gögös tartásban álló Kállay előtt. Amikor 1942 április 15-én Kállay elutazott megismerkedni a náci zsarnokkal, Kristóf fia is elkísérte a keletporosországi, rastenburgi „farkasverembe”, a hitleri főhadiszállásra, és végighallgatta édesapja megbeszéléseit Hitlerrel, Ribbentrop-

pal és Keitel tábornokkal. Hitler akkor még szilárdan hitte, hogy megnyeri a háborút. Elmondta édesapjának, hogy a háború után majd az ifjú SS-ek képezik a német nép elitjét, nem pedig a porosz junker-tisztek.

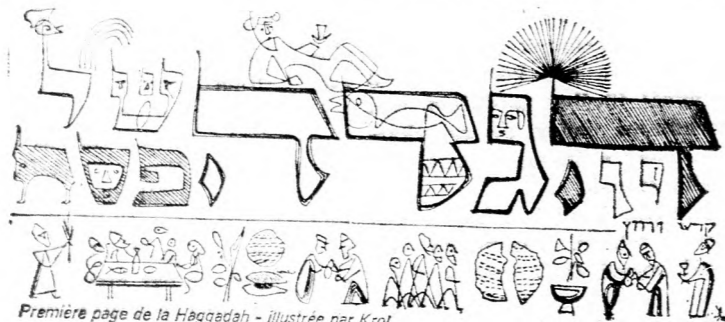
Hitler természetesen a zsidókérdést is felvetette, hiszen két hónappal azelőtt zajlott le a Wannsee-konferencia, s követelte a megoldását. Édesapám azt felelte Hitlernek, hogy mivel maguk a magyarok az orosz fronton harcolnak, szükségünk van a zsidókra a hadiparban, de Hitler ez nem győzte meg, azonnali megoldást követelt.

„Nem engedem meg, hogy önök közül bárkit is deportáljanak és semmilyen fizikai bánatolomhoz nem járulok hozzá” — üzenté akkor a miniszterelnök a zsidóság vezetőinek. Kristóf emlékszik rá, hogy édesapja ez ügyben semmilyen kompromisszumra nem volt hajlandó. Ismételtetn lezögezte, hogy „nem lesz sárnga csillag és nem lesz deportálás”, de megígérte Hitlernek, hogy a háború után eltávolítják a zsidókat Magyarországról. Állandóan kapcsolatban maradt a zsidó vezetőkkel, s valahányszor zsidóellenes intézkedések következtek, előre figyelmeztette őket. „Muszáj lesz zsidó-ellenes beszédet tartanom a parlamentben” — üzenté meg nem egyszer, hozzátéve, hogy nagy nyomást gyakorolnak rá, hozzon a zsidók ellen gazdasági intézkedéseket.

Az akkori magyar kormánykörök helyzetére vonatkozólag dr. Kállay Kristóf elmondja, hogy „végül is mindenfelől németekkel voltunk körülvevve, és teljesen el voltunk szigetelve a szabad világtól”. Berlin szüntelenül követelte az egymillió magyar zsidó deportálását, s itt dr. Kállay Kristóf büszkén teszi hozzá, hogy „édesapja, aki a deportálásokat két éven keresztül halogatta, ezzel tömérdek zsidó életét mentette meg”. Így aztán a németek, akik 1944 márciusában bevonultak Magyarországra, a rendkívül odaadó magyar támogatással is „csak” a vidéki városok zsidóságát tudták deportálni, a budapestieket nem. A náciok tudták Kállay manővereiről, aki igyekezett a magyar hadsereget Sztálingrád után visszahozni Oroszországból, azaz, hogy Magyarországnak nincs elég fegyvere, hogy a szovjet tankok ellen védekezhessen, sőt Berlin arról is tudott, hogy Kállay Nyugaton is tapogatózik, ki próbálja szabadítani Magyarországot a hitleri ölelésből. Mikor aztán végképp elegük lett a „Kállay-kettősből”, akkor került sor a magyarországi bevonulásukra.

A magyar kormány lemondott, Kállay és felesége a török nagykövetségen kapott menedéket, Horthy kénytelen volt náci-lakások kormányát kinevezni, Eichmann pedig megkezdte „intézni” a zsidókérdést, amelynek 600.000 áldozata lett. Amikor októberben Szálasiék kerültek uralomra, a nyilaskeresztesek SS-segítségével megrohmozták a török nagykövetséget. Kállay önként kijött, megadta magát, felesége azonban bent maradt és a háború végefelé meghalt egy eltvedt orosz golyótól. Kállayt Németországba vitték, megjárta Mauthausent és Dachaut, majd az amerikaiak szabadították ki — Schuschnigg volt osztrák kancellárral, a Bourbon-Parma ház egyik hercegével, Churchill né-

(Folytatása a 9. oldalon)

Première page de la Haggadah - illustrée par Krol

Egy régi, Franciaországban kiadott haggada iniciáléja

Fogel Dezső Dávid, és felesége, Eszter vetette meg a gyűjtemény alapját, és évek óta szinte megszállottan egészítik ki újabb haggadákkal. Fiuk, Mose emléket örökítik meg általa.

— A fiam nagyon szerette és értékelte a szép, művészi kivitelű haggadákat. Magam is megírtam öt néhány kiadvánnyal. Így támadt az ötletünk hősi halála után, hogy gyűjteményt létesítsünk az emlékére. Kezdetben csak szerény feltételek mellett — meséli Fogel Dezső —, később mind szélesebb alapon gyűjtöttünk. Ma már valóban igen tekintélyes anyag áll rendelkezésünkre.

„KI MIT TUD?”

Ilyenkor, pészách előtt a Fogel házaspár minden szabad percét a gyűjtemény gondozásával tölti. Elviszik katonai táborokba, kibucokba, iskolákba és a legszébb haggadákat bemutatják az érdeklődőknek. Aktivizálják is a közönséget, ugyanis „ki mit tud?” játékokat rendeznek a haggadák történetéről és általános, pészách előtti tudnivalókról.

— A hadsereg illetékes osztálya segíti a munkánkat. És mások is. Az elmúlt évek folyamán — fiunk a Jom-kipuri háborúban esett el — valahogy híre ment a gyűjteménynek és nagyon sokan felajánlják a haggadáikat. Még külföldről is kapunk csomagot...

TÁLAK, SERLEGEK

A legutóbbi egy-két évben kiélezte a gyűjtemény. Szédertálat, serlegeket és más, a pészách ünnepével kapcsolatos tárgyakat is gyűjtöttek.

— Változatlanul a haggadagyűjteményre helyezük a hangsúlyt, de mivel rendszeresen bemutatjuk az anyagot a közönségnek, nem árt, ha megismerik a pészách rítus minden vonatkozását — mondja Fogel Dezső Dávid, aki foglalkozására néve műszaki ember, a párdesz-chánai helyi tanács vízügyi és elektromos osztályának vezetője.

Valamikor — Miskolcon, ahol született és a fiatalkorát töltötte, aztán alijázása után itt, az országban — csak gyönyörködött a szép, művészi kivitelű haggadákban. Ma már komoly hozzáértőnek számít és eligazodik a kiadványok között, amelyeket kulturtörténeti szempontoknak megfelelően rendez.

ÖSSZESEN HATEZER

— Eddig hatezer különféle haggada jelent meg a zsidó világban. Ezekből a mi gyűjteményszintén bővül. Aki csak tudomást szerez róla, az körülnéz otthon és elküldi nekünk a felesleges haggadáját. Mi köszönettel fogadjuk minden küldeményt (címlünk: Párdesz Cháná, P.O.B. 178), s azt reméljük, a jövőben minden lényeges haggada-kiadvány eljut majd hozzánk.

A Fogel-házaspár kezdetben magán-gyűjteményként foglalkozott az anyaggal, amelynek arányai végül szinte kötelezővé tették az intézményesítést. Annak rendje és módja szerint, ügyvédhez fordultak és alapítványt létesítettek. Ma közgyűjtemény az övék és a jogi státusz-rendezés biztosítja a jövőjét.

A gyűjtemény legrégebbi darabja 300 éves. A legújabb most jelent meg, néhány hete. Egy kereskedelmi cég adta ki.

— Ujszerű dolog ez, megfelelő kifejezés sincs rá. Mindenestre helyet kapnak a gyűjteményben a kereskedelmi cégek által publikált haggadák is.

Kicsit tájékozódunk a Fogel-gyűjteményben. Van jemeni haggadájuk, nagyon érdekes egy németországi kiadvány, amely kétnyelvű. A hagyományos szöveg mellett német fordítást is közöl, de Rási-betükkel. Nem érdektelen az izraeli rendőrség által néhány év előtt kiadott haggada sem, amelynek szerkesztője szembetűnő rövidítéseket alkalmazott. Nem a szépen terített lünnepi asztalnál való felolvasásra van ez a haggada, hanem olyan rendőrök számára, akik szolgálatban töltik a szédertést és csak annyi idejük van, hogy futólag köszöntsék Eljáhu profétát...

„LEGENDÁS HAGGADA”

A magyarországi kiadványok közül megvan természetesen az OMIKE-haggada, amelynek dr. Hevesi Ferenc főrabbi írta a bevezetőjét és Zádor István illusztrálta. Van egy mohácsi haggada is a gyűjteményben, 1914 a kiadás dátuma, dr. Flesch Armin főrabbi írta az előszót. „Legendás haggada” a címe annak a szép kiadványnak, amely Abraham Márton gondozásában jelent

Özvegyasszony, jómódú, kulturált, keres hozzáll

HÁZASTÁRSAT, 70-IG,

Tel-Aviv, POB. 831, „Megértés” jeligére

SZENZÁCIÓ HAIFÁN!

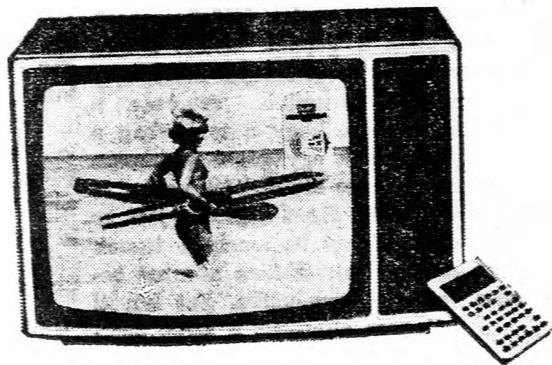
Holnap, szombaton estétől és 1981 március 31., keddig

«A STEREO SHIRI»

HÁROMNAPOS ELADÁSI AKCIÓT HIRDET

az összes, üzletben található készülékek precedens nélküli áron! — Olcsóbb, mint az új, leszállított ár! — és készpénzben. Mindez a pénzügyi év befejezése alkalmából.

1981-es modern modellek, japán, európai és amerikai nagyszerű gyártmányúak.

NORDMENDE *

JVC *

SANYO

GRAETZ

ITT Schaub Lorenz

STEREO BERENDEZÉSEK

HANGSZERŐK

RÁDIÓ, TAPE, HORDOZHATÓ KÉSZÜLÉKEK

a világ leghíresebb cégeinek gyártmányából.

Azonnali szállítás — az üzletben található utolsó készülékig.

És 1981. március 31-ig részletfizetési lehetőség.

AKI ELŐBB JÖN, AZ NYER!

ÉRDEMES ÉS KIFIZETŐDŐ MESSZIRŐL IS ELJÖNNI!

«STEREO SHIRI»

MEGBIZHATÓ, SZAKMAILAG JOGOSÍTOTT KERESKEDŐ

HAIFA, RECHOV HERZL 59 • TELEFON: 04-671273/4

«Édesapám nagyon sok zsidó életét mentette meg»

(Folytatás a 8. oldalról)

hány családtagjával és a Stauffenberg-család több tagjával. Mint tudjuk, Stauffenberg vállalta 1944 júliusában a Hitler elleni merényletet.

Kállay Miklós ekkor Ameri-

kába ment, ahol száműzött-kormányt akart alakítani, de sikertelenül. Amikor 1967-ben elhunyt, new-yorki zsidó szervezetek elismerésük jeléül koszorút helyeztek a sírjára.

Maga Kristóf az utolsó hábo-

rus hónapok alatt jezsuita kolostorokban bujkált, de sűrűn kellett rejtkehelyet változtatnia, mert ezekben a kolostorokban már túl sok volt a bujkáló zsidó — és a szökött német katonák. Egyik fivére annak a rövid ostromnak a során esett el,

amelyben a náci fogságba ejtették Horthyt.

A háború után hazatért Magyarországra, de 1946 áprilisában végleg elhagyta. Ma Romában él, osztrák állampolgárként, és három olyan mezőgazdasági szervezetnek a titkára, amelyek tejelő-tehenek és juhok tenyésztésével foglalkoznak. Pár éven át az ENSZ élelmiszer- és földművelésügyi szervezetében is dol-

gozott, egyszóval visszatért a család ősi foglalkozásához.

Az izraeli mezőgazdaságról már régóta és sokat tud, s el van ragadtatva az itteni eredményektől. Az itteni juhtenyésztés például a legfejlettebb. Az izraeli juh adja a legtöbb tejet, mint ahogy az izraeli tehenészet is világrekordot ért el a tejhozam terén. Nem véletlen, mondja, hogy

erre a sorsos konferenciára a világ 30 legjobb szakértője jött el — tanulni. Legutóbb — meséli dr. Kállay Kristóf — Spanyolországban járt, ahol látta, hogy egy olajfa-iskolát csöpögtető módszerrel öntöznek. Megkérdezte, honnan tudják ezt, mire a legnagyobb magától értetődőséggel vágta rá, hogy Izrael-től.

INGE DEUTSCHKORN

«KOPEL» – TRAVEL

IZRÁEL LEGNAGYOBB TURISZTIKAI VÁLLALATA AJÁNL ÖNNEK TAVASZI ÉS PÉSZÁCHI UTAZÁSOKAT KÜLFÖLDRE

1 Szervezett kirándulás

Európa KÜLÖNBÖZŐ HELYEIRE

Róma, Velence, Zürich, Bazel, Genf, San Remo, Nizza és Firenze

15 NAP, AZ ÁR 1160 \$ (fél panzióval)

2 Szervezett kirándulás **Spanyolországba és Portugáliába**

18 NAP, AZ ÁR 1240 \$

3 Szervezett kirándulás a **Távolkeletre**

30 NAP, AZ ÁR 2895 \$

4 **Egyesült Államok** parttól partig,

beleértve MEXIKÓT és KANADÁT

31 NAP, AZ ÁR 2995 \$

5 Kéthetes vakáció EURÓPÁBAN

«Tusz-vöszá»

Repülés és autóbérlés egybekapcsolva

KÉT HÉT 445 \$-TÓL (kilométerkorlátozás nélkül)

6 Kéthetes vakáció

Rhodosba és Athénba

14 ÉJSZAKA, AZ ÁR 740 \$-TÓL

7 Egyhetes vakáció **Rhodos** -szigetén

AZ ÁR 299 \$-TÓL (az El Al charter-repülésével)

8 Egyhetes vakáció **Kos** -szigetén

AZ ÁR 299 \$-TÓL (az El Al charter-repülésével)

9 Egyhetes vakáció **Capri** -szigetén,

Olaszországban

AZ ÁR 577 \$-TÓL (fél panzióval)

10 Egyhetes vakáció

Sorrentóban – Olaszország

AZ ÁR 580 \$-TÓL (fél panzióval)

11 **FIT szolgáltatások**

az egyéni utazónak

az amerikai „Hilton” szállodahálózatnál

és londoni szállodákban különleges áron

KOPEL TRAVEL

Központi iroda:

T.A., Frishman 14, tel. 246121
T.A., Csernichovszki 4, tel. 650555
T.A., Hájárkon 122, tel. 222217
T.A., Hájárkon 252, tel. 452111

Rámát-Gán, Bialik 19, tel. 731751
Növé Ávivim, Oppenheimer 13,
tel. 423948

Herzlia, Kikár Hákinor, Herzlia
Pituách, tel. 052-78057

Natanja, Kikár Háácmaut 10,
tel. 053-31262

Haifa, Máchánajim 4,
tel. 04-88011/2

Haifa, Növé Seánán, Trumpert
u. 56, tel. 04-224730

Kirját Bialik, Jeruzsálem u. 15,
tel. 04-740451

Jeruzsálem, Hillél 8, tel. 02-232225

Beér-Séva, Herzl 79, tel. 057-78860

Ejlát, új turisztikai központ,
tel. 059-74105

Názáret, új kereskedelmi központ
tel. 065-54741

A NAGYVILÁGBA UTAZZÉK A NAGYOKKAL – «KOPEL»

f.steiner

NŐI RUHAGYAR

SZEZONVÉGI ÁRAKON

Nagy választékban: bluzok, ruhák, szoknyák, 2-részesek, anyagmaradékok.

KÜLÖNLEGES AKCIO
GYAPJU RAKOTT SZOKNYÁK 165 SEKEL
DIVATOS BLUZOK 70 SEKEL

Eladási raktár magánszemélyeknek: T.A., Levanda u. 30, III. em. (lift van).
 16-os autóbusz.
 Nyitva: 8.00-16.30-ig.

SZIVHEZSZÓLÓ, MEGHATÓ TÖRTÉNET

NEIL DIAMOND
LAURENCE OLIVIER
„A JAZZ-ÉNEKES”

Országos bemutató: március 28, szombat estétől, „CAFON”, Tel-Aviv.
 Szombaton este: 7.15 — 9.30;
 egész héten: 4.30 — 7.15 — 9.30.

★ **MEDINAH — TOURS** ★

TEL-AVIV, BEN-JEHUDA UTCA 95

Telefon: 240181-2-3-4

UTAZZÉK VELUNK

★ **ROMÁNIÁBA** ★

vagy bárhová a nagyvilágba!

EUROPA KANADA AMERIKA

JÓ UTAZNI ÁVRON-NAL,
 HATÁROZZON AZONNAL!

Tanácskozzék velünk, ez csak előnyére szolgál!

BÉT HÁBÁD, T. A., Náchlát Benjámin 14
 telefon: 654886

NAGY ENGEDMÉNYEK az ország legnagyobb kötöttáru központjában. A téli anyagmaradékok teljes kiárúsítása, súlyra.

Óriási választék • Kıtınő minőség • Saját gyártmány • Divatos minták: sifon, cotton, frottir — mintás és sima. Plüssz, stb.
 Nyitva 8—19-ig egyfolytában.

ARUSITÁS HAIFÁN IS, „ELIZABET”-nél, Herzl u. 24, Bermával szemben.

FELELŐS SZAKÁCS

keres
 Jeruzsálemi, 4 csillagos szálloda.
 Jelentkezés Hefler úrnál,
 telefon: 02-223111

WIZO * NATANJA

Hétfo este 8 órakor teaest keretében
A VIDÁM SZINPAD
 új műsorral jelentkeznek.
 Rendező: Hirsch Judit.
 Konferál: Keleti Duci.
 Szereplők:

Blum Ibi, Biedermann Aladár,
 Hersch Bella, Keleti Miklós.
 Háziasszonyok:
 Biedel Sári — Biedermann Cuni — Farkas Chana — Grünfeld Ági — Hirsch Brácha — Hubert Gizi — Jager Zsenka — Kurták Dusi — Stern Joli — Szirtes Cica.
 Költséghozzájárulás:
 10.— sekel

10. 1981. III. 27.

HABIMA

Tel-Aviv, március 28, szombat, 18.30, 21.30
VIZKERESZT
 A kisteremben:
AZ ANARCHISTA

★ **AZ IZRAELI SZEMLE** márciusi számában András László, Arnstein Sándor, Balla Erzsébet, Eröss András, Feleki László, Gábor Béla, Katz Aranka, Dr. Katz József, Kellér Dezső, Dr. Kertész László, Királyhegyi Pál, Kivovits Szára, Lanczet József, Losonczy László, Novobáczky Sándor, Rössel Mordecháj, Rubin Ferenc, Vajda Albert, Stefan Zweig írásait olvashatja.

Társadalmi-kritikai lap. Szerkeszti: ARJE KADDAR.
 Minden új előfizetőnek díjtalanul küldi el a három utolsó számot a kiadóhivatal: Haifa, Há-máipilim 5. Tel. 04/531-813 vagy 231-814.

AZ IZRAELI SZEMLE — az igényes olvasó folyóirata.

PÉNTEK
 15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI — „Kincs-keresés” (Szines)
 15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
 17.32: Arab játékfilm
 20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
 21.15: SZORAKOZTATÓ MŰSOR — Osik Lévi, Chánán Goldblatt, Lolik, Jic-

chák Klapfer és jazz-zene kar részvételével.
 22.15: „SZIVÁRVÁNY” — Christopher Finch regényéből készült tévé-film, amely egy fiatal énekesnő, Francis Gam életéről szól, akit milliók bálványoztak és Judy Garland néven vált híressé. — Főszerepben: Andrea McArdle, valamint: Piper Laurie, Don Murray, Martin Balsam és Jackie Cooper. (Szines)
 23.50: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.
ISKOLATÉVÉ
 8.10: Könyvrészlet
 8.30: Természetrájt
 9.00: Állampolgárság
 9.20: Matematika a 8. osztánk
 10.10: Judaisztika
 10.30: Zeneóra
 11.10: A bűvész-sapka
 12.00: A fasiszta forradalom
 12.30: Fuvóshangszerek
 13.00: A fasiszta forradalom
 14.00: Szabadegyetem.
SZOMBAT
 18.02: „A CSODÁLATOS VIRÁG”
 18.30: DOKUMENTUMFILM a zsidó-arab együttműködésről
 18.55: SZORAKOZTATÓ MŰSOR
 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — „Nigunim” — Méir Rimón, Eti Kahn és énekegyüttes közreműködésével.
 20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN

21.00: Közérdekű közlemények
 21.05: SPORTRHADO
 22.05: DALLAS — „A régi bárány” — Váratlanul megérkezik Bobby volt barátjánője kislányával s vesztélyeztetti Pam és Bobby kiegyensúlyozott házasságát. (Szines)
 22.50: QUINCY — „Gyilkosság bevett módszerekkel” — (Szines)
 23.45: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

1981 március 27, PÉNTEK
 5741 Adár Bét 21

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, — 11.15: Elemistáknak, 12.05: Hegedű- és zongora-számok, 13.00: Könnycs és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadás, 16.05: Mozart- és Bartók-művek, 17.00: Irodalom, 17.35: Oléknak, 20.05: Péntek esti hangverseny, 23.00: Debussy élete, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin, — 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Sportesemények, — 14.10: Szorakoztató műsor, 16.10: Érdekes emberek, 17.05: Külpolitika, — 18.05: Kíváncságműsor, 19.05: A héten történt, 20.05: Ima és dal, 21.05: Spanyol románcok, 22.05: Nyomozás, 23.05: Párbeszéd, — 0.10: Éjjeli csillagok, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.05: Péntek délután, 15.05: A Beatles története, 16.05: Színházi összejevetel, 17.05: Hallgassuk együtt, 18.05: Sajtókonferencia, 19.05: Kamarazene, — 21.05: A gyepen, 22.05: Slágerek, — 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981 március 28, SZOMBAT
 5741 Adár Bét 22

I. MŰSOR

8.05: Művészlemez, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zenei fej-törő, 10.10: A Jeruzsálemi szimfonikus zenekar felvételeiből, — 12.05: Hangjáték, 13.00: A színház világa, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 15.45: Találkozások, 16.30: Brahms élete, — 17.35: Oléknak, 20.05: Mozart-művek, 22.05: Rádióvíta, 23.00: Doráti mesél Bartókról, — 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Kedvelt lemez, — 9.05: Humoros jelenetek, 11.05: Téli találkozás, 12.05: Más szemzőg-ből, 13.05: Hanglemez, 14.10: Erec-jiszráéli emlékek, — 15.05: Popzene, 16.05: Interju a Mák-kábi Tel Aviv kosarasaival, — 17.10: A Szabad Európa rádióról, 18.04: Az ügy elintézés alatt, — 18.35: Sport, 20.20: Hanglemez, 20.45: Sporthíradó, — 21.05: Közelkeleti magazin, 22.05: Mólave málká, 23.05: A rádió, tévé és sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

8.05: Csodás dalok, 10.05: Szöveg és dallam, 11.05: Sajtókonferencia, 12.05: Természefelelti jelenségek, 13.05: Interju, 14.05: A Beatles története, 15.05: Régi kedvelt dalok, 16.05: Helyzetkép, — 17.05: Nyolcadik gimnazisták kérdeznek, 18.05: Nostalgia, — 19.05: Slágerek, 20.05: Hagyományok, 21.05: Ünneplés árverés a Katonagondozó javára, 23.05: Héber dalok, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

מחזור תיאטרון קהילה ירושלים

JÉGREVÜ

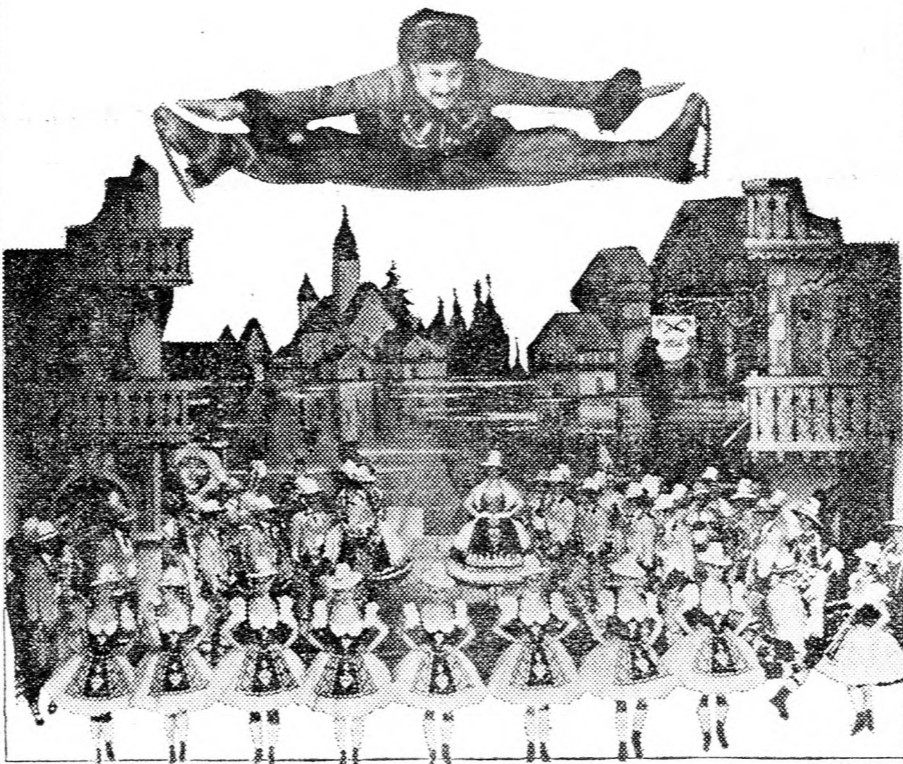
NAGY NEMZETKÖZI ELŐADÁS AZ EGÉSZ CSALÁDNAK

A PINAH COLADA védnöksége alatt

- 50 résztvevő
- Világbajnok és olimpiai bajnok egyéni számai
- 800 pompás öltözet
- 10 tagu zenekar
- Ritka élmény
- Csodálatos ünnepség

A MŰSORBAN:

- Halló Amerika
- Halló Dolly
- Németországi vakáció
- Szerelmi történet
- Kazacsok
- A vidám Bécs
- Orosz egyveleg
- Bajazzók
- Kardtánc
- Hollywood napjai
- Az állatvilág
- A kegyetlen tenger
- My fair Lady
- Hegedűs a háztetőn stb.

• Forró slágerek gyönyörű előadása, ami nem volt még Izráelben. Az előadásokat luxus-sátorban tartják, műjégen.

TEL-AVIV

a Reading területén (Dizengoff — Ibn Gvirol sarok) — 1981. máj. 6. Függelenség: nap előestéjétől 1981. május 21-ig.
 Jegyek: Hádrán főtérjézté Ibn Gvirol 90, tel. 248787; Intézményeknek 248844 és a város többi jegyirodájában. Valamint Haifán, Rámát Gánban, Bét Jámban, Cholonban, Herzlián és Petáct Tikván.

HAIFA

Kirját-cháiml stadion. A pészachi vakáció idején 1981. ápr. 11-től — 1981. ápr. 23-ig.
 Jegyek: főtérjézté és intézményeknek: csak Kupát Haifa, Herzl 21, tel. 662244 valamint a Graber és a Nova Berger irodákban. Náharián: Seruté ápr. tel. 920330. Kármilén: a helyi tanácsnál.

JERUZSÁLEM

csak egy héti! 1981. máj. 30-tól 1981. jun. 6-ig.
 Jegyek: intézményeknek Kláim iroda, rech Sámáj 8, tel. 02-234061 és a Káháná, Ben Nám irodában, rech Jaffo 38, tel. 224008. Bét Semesben: a helyi tanácsnál.

ÁSKELON

Csak 3 napig, a Merkáz Náfátiban (a bíróság mellett), SZOMBAT, 28.3. — 2 előadás, 4.30, este 7.30. VASARNAP, 29.3. — 2 előadás, 4.30, este 8.00. Jegyek: ÁSKELONBAN: „Chén” hirdető iroda (Háfár pász-szás), tel. 22080. ASODBAN: „Jona” iroda. KIRJAT GATBAN: Moecet Hápalim és a Kasztina utelágazásnál, a büfében.

a RECHOVOTON: a Mák-kábi pályán csak 4 napig, ápr. 1. — ápr. 4-ig. Jegyek: a Lotusz irodában, tel. 054-57200. Nesz Clonán, Jávnén és Rison Lóctonban — a munkástanácsnál. — CHEBERAN: a Tácháná Merkázitál szembeni térségben, csak három napig, 81. ápr. 6. — ápr. 8-ig. Jegyek: a Cnof mozi pénztáránál. Binjámin és Zichronban — a helyi tanácsnál. Párdesz Chánán a Michásában — GEMACH TIBERIAS: a Bét Bendel sportterem térségében, csak három napig, 81. ápr. 27. — ápr. 29-ig. Jegyek: a Jordán völgyi körzeti tanácsnál, tel. 067-51421. a Tiberiásban, Bidur Hácafon, tel. 067-22542. Bét Seánban — a közönségi központban, 065-88220. Afulán, Jódion Áfula. — AJE LET HASACHARBAN: a kibucban, csak három napig, 81. május 2. — május 4-ig. Jegyek: az intézményeknek — Ájelet Háscáhrban, a kulturterem pénztárán (Dávid Sáhár) tel. 067-37592. Kirját Smonán, a Médá 8 irodában, tel. 067-40106. 067-41159. Cfaton Grünbaum tiz letben. Metulán, a helyi tanácsnál. — NATANJAN: a szd. Binjámin térségben, Jonatán Isko la, csak 4 napig, 81. jun. 3. — jun. 11-ig. Jegyek: Morá iroda, tel. 053-30335, a Szigmá irodában Kfár Szában, Niszán Or Akiván, a munkástanácsnál.

A CHÁCÁV KLUB TAGJAINAK
 A fő árusító péntárknál bemutatandó tagsági igazolványára, jegyenként 300.— IL engedmenyt kap.

UJKELI
 Howiny k
 ISRAELI MŰKÖZMŰVÉSZET
 01-1

ADÁ

• VESZUNY televíziókat, kat stb. 836 jim.
 • SZEGAL sztereo berz számolást, ez
 • MERKAZ ron 21. Tét pontá köser. Nyitra 8-17
 • JEHOSU last, háziari 831494, 876224
 • VILANY gálat és árus Rámát-Gán.
 • MODERN 240 — sekel. gasson el. Sz Aviv, 296682.
 • VESZUNY joi fizet, tel.
 • HERZL v televíziókat, kat, házhoz
 • ELADO au 3500 sekel.
 • A MEGLE cius 31-ig! S "Phillips" Aviv, Idelsob
 • ELADO M plett gossz zattal 50.000 let 502/2. Ash
 • KERESER 51-es JAVA m
 • ELADO 0 km., uj olet
 • PERZSA nos árverés szombaton 844 Cloné A nétel.
 • ZONGORA és javitok po
 • ELADOK 900, Tel-Aviv.
 • ELEGANS hársony, alk 740383.
 • VENNEK T. A. Bar 297099.
 • BREITSC ujak Kitunó

• KIEGÉSZ nek a skum jálnak a Bon Káplán 2. Tel.
 • HAVIBER telefonnal. C tel.: 43534.
 • FELSZAR seknék/nokn Brák, Harav előtt.
 • HAROMSZ Jám, rech. Ha
 • ELADO B napboiler, ha

SZOM
 1981. máj. 5741. ÁG
 GYE
 1981. máj. 5741. ÁG
 A SZOM

1. M
 TE
 gy
 es
 gy
 2. VA
 3. EL
 4. MA
 5. BA
 6. EL
 ke
 gy
 A meg
 situnk
 EZ

מפקד יוניפיל מזהיר

ישראל הודיעה זה לא מכבר כי אינה מעוניינת בהתנתקות בדרום לבנון ובשיבת עם יוניפיל ותשתה הכל כדי לה שמור על השקט באזור. אך ספק אם הצ' הרתוו האחרונות של מפקד יוניפיל, ה' גנרל קלאהן הורמות למטרה זאת.

מפקד יוניפיל הכריז, כי הוא מחמיר להחזיר את דרום לבנון לשלטון ממשלת לבנון. דבר שפירושי הצבת כוחות לבנוניים בדרום לבנון. והרי קיימים חששות די מבוססים כי מדובר כאן בשיתוף פעולה לבנוני-ישראלי שכתוצאה ממנו יוקל על מצב המחבלים והישקף סכנת המרה ביד הר לטובלת הנוצרים. וברור כי ישראל אינה מעוניינת בכך.

הצהרתו של הגנרל קלאהן התפרשת גם כאזהרה לישראל. אך גם ישראל יכולה להחזיר את כל הנוגעים בדבר כי הכוונה היא של מפקד יוניפיל ומעשיו הנפשיים עקב כך. מהרעים את המצב בדרום לבנון במ' קום להשקטו — וישראל עם כל רצונה הטוב אינה יכולה לוותר על אינטרסים ביטחוניים חיוניים.

AZ UNIFIL-PARANGSNOK FIGYELMEZTETÉSE

Izrael a közelmultban bejelentette, hogy nem érdeke a dél-libanoni feszültség növelése és konfrontáció az UNIFIL-lel, tehát minden tőle feltehető elkövet a nyugalom megőrzésére ebben a körzetben. Kétséges azonban, hogy Callaghan tábornok, az UNIFIL parancsnokának nyilatkozatai elősegítik-e ezt. A tábornok bejelentette, hogy vissza akarja juttatni Dél-Libanont a libanoni kormány fennhatósága alá, ami libanoni sorkatonaság kivétezősítését jelenti Dél-Libanonba. Alapos indokok vannak annak feltételezésére, hogy libanoni-szíriai együttműködésről van szó, ami megkönnyíti a terroristák helyzetét és súlyos veszélyt jelent a dél-libanoni keresztény falvakra. Világos, hogy ez nem érdeke Izraelnek.

Callaghan tábornok nyilatkozatai Izrael számára szóval figyelmeztetésnek is tekinthetők. De Izrael is figyelmeztetheti az összes érintetteket, hogy Callaghan tábornok nyilatkozatai és várható lépései csak súlyosbítják a dél-libanoni helyzetet, ahelyett, hogy lecsillapítanak — és Izrael, minden jóakarata mellett sem mondhat le létfontosságú biztonságai érdekei megvédéséről.

Zámir ma tárgyal Máorral

Jicshák Zámir professzor, a kormány jogtanácsosa, ma hivatalban megbeszélést folytat Arje Náorral, a kormány titkárával, hogy meghallgassa Náor verzióját Ráánán Luria vádjaiival kapcsolatban.

Zámir professzor azt kéri Náortól, hogy részletesen ismertesse a történeteket közte és Luria között, illetve, hogy hogyan alakult kapcsolatuk.

Dán Pátir megváltik megbízatásától

Dán Pátir, a miniszterelnök sajtóreferense bejelentette, hogy május 1-től megváltik állásától. Pátir, aki a multban a Dávár munkatársa volt, Jicshák Rábin nagyköveti működése idején sajtó-attasé volt Washingtonban, majd 1975-től a miniszterelnökségi hivatal sajtó-referense lett.

Pátir, aki ma 49 éves, az Egyesült Államokban, az American Enterprise Instituteban fog tevékenykedni. Ez a Republikánus Párthoz tartozó intézmény, és politikai jellegű kutató tevékenységgel foglalkozik. Pátir az Izrael és Egyiptom közötti békefolyamatokkal kapcsolatos kutatómunkában vesz részt.

Az intézet munkatársai közé tartozik egyébként az Egyesült Államok jelenlegi UNO-főmegbízottja, Jane Kirkpatrick, Gerald Ford volt elnök, Harold Saunders és több más ismert személyiség is.

Munkaviszály a hadügy-minisztériumban

Szerdán délelőtt fél 11-kor a hadügyminisztérium polgári dolgozói felvilágosító ülést tartottak, amelynek szónokai az ellen tiltakoztak, hogy a minisztérium mellőzi az alkalmazottakat lányvállalatainak személyzeti kérdéseiben. Ezenkívül az ellen is tiltakoztak, hogy a minisztérium magánvállalatoknak ad ki munkát a hadsereg számára. Elhatározták, hogy ha ez a helyzet folytatódik, szankciókat rendelnek el az építés alatt álló repülőterek alkalmazottai körében is.

A CÁFOLAT ELLENÉRE

Nem tartják kizártnak Haig lemondását

Konfliktus az amerikai elnök és a külügyminiszter között, Bush alelnök külön megbízatása miatt

Washingtonban megcáfolták, hogy Alexander Haig külügyminiszter lemondással fenyegetőzött volna Georg Bush elnök-helyettes hatáskörének kibővítése miatt, amely külügyekre is vonatkozik, ugyanakkor azonban az amerikai külügyminisztérium körében nem tartják kizártnak, hogy Haig foglalkozik a lemondás gondolatával.

A konfliktus akkor tört ki Haig és Reagan között, amikor az elnök bejelentette, hogy Bush alelnököt nevezi ki annak a különleges vezetői közösségnek az élére, amely válságos időkben a felvetődő problémák megoldásával foglalkozik, beleértve külügyeket is. Haigot annyira felbosszantotta és elkésztette ez a határozat, hogy a hír vételekor az asztalra csapott és tárgyalás közben hirtelen elhagyta a külügyminisztérium vezetéségi ülését, olyan formában, mely azt a hatást keltette, hogy lemond.

Reagan elnök azonnal igyekezett megbékíteni Haigot és nyilatkozatot adott ki, melyben hangsúlyozza, hogy legfontosabb tanácsadója külügyekben továbbra is Alexander Haig marad. Ez azonban nem nyugtatta meg

HAIG
„Nem ezt vártam az elnöktől”

Haigot, aki közeli munkatársával közölte is ezt: „Nem pontosan ezt vártam az elnöktől.”

Schmidt—Goldmann találkozó
Bonn. (—) Helmut Schmidt nyugatnémet kancellár megbeszélést folytatott Náchum Goldmannal Bonnban, és közölte vele, hogy még nem történt határozat német tankok szállításáról Szaudiának.

Goldmann azért érkezett Bonnba, hogy megbeszélést folytasson a német pénzügyminiszterrel, a „végső kártérítésről”. Találkozott Genscher külügyminiszterrel is.

AZ UNIFIL PARANGSNOKA: «Kötelességemnek tartom visszajuttatni Dél-Libanont a libanoni kormány uralma alá»

William Callaghan tábornok, az UNIFIL parancsnoka — feltételezhetően Izraelnek szánt figyelmeztetésként — kijelentette, hogy szándékában van visszajuttatni egész Dél-Libanont a libanoni kormány uralma alá, még akkor is, ha ez „nagy áldozatokat követel”. A tábornok hangsúlyozta, hogy a három nigériai UNIFIL-katonája halála „nem baleset, hanem tervszerű tevékenység következménye volt”.

Meghalt Jonatán Rátos

Jonatán Rátos, az ismert izraeli költő, a kanaánita mozgalom megalapítója, 73 éves korában elhunyt. A halál álmában érte. Holttestét már régebben tudományos célokra ajánlotta fel.

Rátos, eredeti nevén Halperin, Lengyelországban született, és 1920-ban alijázott. Itt nevét Uriel Selácha változtatta. Jonatán Rátos írói neve volt.

Kezdetben a revizionista mozgalom tagja volt, később azonban kivált és megalakította a kanaánita mozgalmat, melynek ideológiája az, hogy alapjában elveti a gálutot, felfogása szerint a zsidóság nemzet, amelynek a gáluti zsidósággal való kapcsolata annyi, mint amilyen bizonyos országokban élő katolikusok viszonya más országok katolikusaihoz. E felfogás szerint az izraeli zsidó lakosság a „sémita körzet” szerves részét képezi, mely körzetnek lakosai az ősi héber és kanaánita lakosság leszármazottai. Ez az ideológia műveiben is kifejezésre jut.

OROSZ OLÉK KNESZET LISTAJA

Két héttel ezelőtt Viktor Polzski jelentette be, hogy jelölti magát orosz olé-lista élén. Most egy másik olé-csoport jelentkezik külön listával, melynek élén Edward Kuznyecov áll. Kuznyecov, mint ismeretes, a leningrádi pervédőitjai közé tartozott.

PÉSZÁCHIG! CSAK 2 HÉTIG! MATRACOK, 20% ENGEDMÉNY,

Mefi, Amináh, Paradise és gumi.
Továbbá:
HÁROMAJTÓS SZEKRÉNY 1760.—
IRÓASZTAL 695.—
KÖNYVÁLVÁNY 595.—
stb...

Különleges engedmény szekrényekre, íróasztalokra és könyvállványokra a kiállításról.
MIG A KÉSZLET TART.
„REHITÉJ SÉM”,
Tel-Aviv, Bugrasov-u. 26, (pincében), telefon: 03-280493

TAMNUN BIZTONSÁGI RÁCSOK

PÉSZÁCHI AKCIÓ!!!
Dekorativ acélbevonat ajtóra + acél ajtófélfá + 4 irányú zár — akció ár csak 2000 sekel (2250 sekel helyett).
TAMNUN, CHOLON, SOKOLOV 17,
tel. 892740, 858296

ügyminiszter hatásköre megcsorbításának tekinti Bush kinevezését; bizonyos jellegű „rangfosztásnak” a kormányzat hierarchiájában.

A külügyi tisztviselők elmondották azt is, hogy Haig szerdán magánügyben Washingtonból — New Yorkba utazott. „de nagyon feldult és haragos állapotban”.

A State Departmentben általános idegesség uralkodik az ügy miatt.

Schmidt—Goldmann találkozó

Bonn. (—) Helmut Schmidt nyugatnémet kancellár megbeszélést folytatott Náchum Goldmannal Bonnban, és közölte vele, hogy még nem történt határozat német tankok szállításáról Szaudiának.

Goldmann azért érkezett Bonnba, hogy megbeszélést folytasson a német pénzügyminiszterrel, a „végső kártérítésről”. Találkozott Genscher külügyminiszterrel is.

Imádott drága feleségem, édesanyám

Dr. Weisz Imréné (Maci) 71

Brassó — Tel-Aviv
3-IK EVES ÁZKARAJÁT
1981 április 1-én, szerdán d.u. 4 órakor tartjuk a kirjás-sauli temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
DR. WEISZ IMRE, DR. WEISZ JOCHANÁN, RIVKA ÉS A CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apám

HOCH IGNÁC 71

Temesvár — Ásdod
slosimja leteltével
ÁZKARÁT ES SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 április 2-án csütörtök délután 3 órakor az ásdodi temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

AZ AMERIKAI BNÉ CION „TRANSYLVANIA” PÁHOLYA VEZETŐSÉGE ÉS TAGSÁGA

a fájdalomtól mélyen megrendülve tudatja alapítója és volt elnöke, a központi vezetőség kiváló tagja

SCHLESSINGER DÁVID 71

időelötti elhunytát. Áldozatkész példamutatása örökké útmutatásul fog szolgálni.
Legyen emléke áldott.
Őszinte részvétünk fejezzük ki özvegyének, Margaretnek és a családnak.

Drága mamink

GÖTZEL RÓZSI 51

(Szombathely — Jeruzsálem)
slosimján, március 31-én, kedden d.u. 4 órakor
ÁZKARÁT
tartunk. Találkozás a Jeruzsálem, givát-sauli temető bejáratánál.
A CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

REICH CHÁJE FÁJGE (HELEN) 71

elhalálozásának 8-ik évfordulóján, szerdán — כ"ו אדר ב' — (1981. április 1-én) d.u. 4 órakor
ÁZKARÁT
tartunk a kirjás-sauli temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
A CSALÁD

Felejthetetlen imádott fiunk

DEUTSCH TOMI 71

HARMADIK EVES ÁZKARAJÁT
április 2-ikán, — csütörtök délután 3 órakor tartjuk Jeruzsálemben, a Herzl-hegyi temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

U
FÜ
Alapító
2.50 \$
Le
A VARSÓ MENTÉN
Tegnap országban az ország tézkeedés között. A nem tudta intézkedés
Ezt meg légkör uraban, miután many és a getlen közötti tápedig a V lamainak folyó hadg meghosszabb óras által gylországi különösebt lott le. A goszcz vár előtt leza pezték.
A Varsó rint a táritás képt kiküldöttel tották el, vázni a leközponti ra, hétfőre tározatait ponti bizolanak a v milyen e Szolidaritá szerint, a tárgyalás rehaladás
A Szolid változatlan nos sztrá getését, a napután, Korábbi felek mind akarnak misszumos hogy ele kedre ter nak, amé határozatit az egész egyébként hozták, ho
Lengyeléka m gendöel Rakows elnök az adott inter a hatóság vettek el, tak eléggé ritáshoz. U
KÉT
A Mákl csapata te pa megis arányban Bné Jehu ruzsálem ed delmesked két győzt fordulójáb más ellen